Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Queens Apskrity $8.00
KOPIJA 5c
PRICE 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ---LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
In the Eastern States,
110-12 Atlantic Ave.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827-1828

No. 63 ★ ★ ★ Richmond Hill 19, N. Y., Ketvirt., Baland.-April 6, 1950 ★ ★ ★ Metai XL. Dienraščio XXXII.

HARRY BRIDGES, LAIVAKROVIŲ VADAS, NUKALTINTAS

Bridges pareiškė, jog byla prieš jį buvo klastingai valdžios sudaryta

Džiūrė surado kaltais ir du kitus laivakrovių vadus

San Francisco. — Vienpusiškai sudaryta federalio teismo džiūrė bal. 4 d. surado kaltu Harry R. Bridgesą, vakarinės CIO Laivakrovių Unijos pirmininką.

Valdžia kaltino Bridgesą, kad jis 1945 metais kreivai prisiekęs, norėdamas gauti pilietinius Amerikos popierius. Esą, jis tada buvęs Komunistų Partijos narys, bet po priesaika užsigynęs.

Ta pati džiūrė, parinkta vien tik iš biznierių ir kitų vidurinės klasės asmenų, surado kaltais ir du kitus Laivakrovių Unijos vadus — Henry Schmidtą, vyriausią tos unijos organizatorių, ir J. R. Robertsoną, jos vice-pirmininką. Jiedu nukaltinti už tai, jog liudijo, kad Bridges yra padorus žmogus, ir tuo būdu padėjo jam gauti pilietybės popierius.

Džiūrė, kurioj nebuvo nė vieno darbininko, išrado, kad Schmidto ir Robertsono liudijimas už Bridgesą tai buvęs, girdi, jų "sąmokslas apgauti valdžią."

Gręsia žiauri bausmė

Už tokius vadinamus "nusikaltimus" Bridges, Robertson ir Schmidt galėtų būti nubausti iki 7 metų kalėti ir po $15,000 piniginės baudos kiekvienas.

Liudytojai prieš Bridges ir jo draugus buvo valdžios samdyti šnipai. "Sviečydami," jie patys sau prieštaravo.

Federalis apskrities teisėjas George B. Harris žadėjo kitą savaitę paskelbti jiem bausmę.

TEISĖJAS BAUDŽIA IR BRIDGESO ADVOKATUS

Baudžia ir Bridgeso advokatus

Padėkojęs džiūrei už nuosprendį, teisėjas Harris nuteisė vyriausią Bridgeso advokatą Vincentą Hallinaną 6 mėnesius kalėti, esą, už teismo "paniekinimą." Kitam Bridgeso advokatui, Jamesui McInnisui teisėjas skyrė 3 mėnesius kalėjimo už vadinamą "paniekinimą" teismo. Jiedu baudžiami už tai, jog protestavo, kad teisėjas Harris vienpusiškai, neteisingai vedė bylą prieš Bridgesą.

Reikalauja naujo teismo

Bridgeso advokatai pareikalavo naujo teismo. Teisėjas Harris paskyrė balandžio 10 d. tam reikalavimui nagrinėti.

Jeigu teisėjas atmestų bylos panaujinimą, tai Bridgeso advokatai kreiptųsi į aukštesnį federalį teismą, net iki Aukščiausio Jungtinių Valstijų Teismo.

United Press teigia, kad pirmojo teismo sprendimas "savaime panaikina" ir Bridgeso pilietybę. Tad atsidaro valdžiai kelias reikalaut deportuot Bridgesą į Australiją, iš kur jis kilęs.

Tuo tarpu Bridges, Schmidt ir Robertson tebėra laikomi po tais pačiais $5,000 užstatais kiekvienas iki ateinančio pirmadienio, kada teisėjas Harris spręs prašymą dėl naujo teismo.

Bridgeso pareiškimas

Kuomet džiūrė pripažino Bridgesą kaltu, jisai pareiškė:

"Aš laikausi tos pačios nuomonės, kaip ir pirmiau, apie Ateivybės (Immigracijos) Valdybos pasimojimą. Aš maniau, kad jinai darė sąmokslą, kuomet pradėjo šią bylą prieš mane. Aš manau, kad ir šis teismas buvo klastingas jos sąmokslas.

"Jeigu Franklinas Rooseveltas būtų šiandien gyvas, tai nebūtų taip atsitikę."

Teismas prieš Bridgesą tęsėsi puspenkto mėnesio.

BRIDGES JAU PER 15 METŲ PERSEKIOJAMAS

Vakarinio pajūrio laivakrovių vadas Harry Bridges persekiojamas nuo 1935 metų. Tais metais laivų kompanijos pradėjo bylas, reikalaudamos deportuot Bridgesą atgal į Australiją. Samdytojai tikėjosi, kad be Bridgeso lengviau būtų jiem laužyti laivakrovių streikus ir gal sunaikinti pačią jų uniją.

Dar 1949 m. birželio 26 d. Tomas Clark'as, tuometinis Jungtinių Valstijų prokuroras, atvirai pripažino, jog valdžia persekioja Bridgesą už kovingą vadovybę laivakrovių streikams. Clarkas, kalbėdamas Universiteto Klubui Milwaukee mieste, tada sakė:

"Jeigu mums pavyks teismas prieš Bridgesą, tai gal mūsų valdžiai nereikės įsikišti į Hawajų laivakrovių streiką, kad jį sulaužius."

(Paskui prez. Trumanas paskyrė Clarką Aukščiausio Jungtinių Valstijų Teismo teisėju.)

Po visos eilės bylų, siekusių deportuot Bridgesą Australijon kaip komunistą, Aukščiausias Teismas 1945 metais išteisino Bridgesą.

Bet samdytojai ir valdžia toliau vis įkandžiau persekiojo jį.

Kaip Amerikos valdžia naikina vadinamus maisto "perviršius"

Washington. — Valdžia įsakė apipurkšti tam tikrais mėlynais chemikalais 50 milionų bušelių bulvių, taip kad jos netiktų valgymui. Tai geros bulvės, iki jos bus tyčia pagadintos pagal valdžios patvarkymą.

Jungtinių Valstijų valdžia dabar savo sandėliuose turi daugybę vadinamų "maisto perviršių" — kiaušinių, sviesto, bulvių, grūdų ir tt.

Už tuos maisto produktus valdžia sumokėjo farmeriams 4 bilionus dolerių (keturis tūkstančius milionų). Valdžia juos supirkinėjo ir supirkinėja iš farmerių tiktai tuo tikslu, kad palaikytų aukštesnes kainas.

Dauguma tų produktų genda, bergždžiai laikomi valdiniuose sandėliuose.

Tūli Washingtono politikieriai siūlė biliono dolerių vertės maisto parviršių duoti vakariniams Europos kraštams į Marshallo plano sąskaitą. Bet tie kraštai pranešė, kad turėjo gerus šiemtinius derlius, ir nenori imti gendančių valgių iš Amerikos.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Praga. — Čechoslovakijos teismas pasiuntė kalėjiman 10 katalikų kunigų už tai, kad jie šnipinėjo popiežiui ir Jungtinėms Valstijoms ir rinko ginklus sukilimui prieš liaudišką Čechoslovakų respubliką.

Jezuitų vadas kun. Frantisek Silhan už tai nuteistas visą amžių kalėti, o 9 kiti dvejiem iki 25 metų.

Keli prisipažino, jog veikė kaip Čechoslovakijos respublikos išdavikai.

WASHINGTON. — Valdinė komisija, tikrinanti valdininkų ištikimybę, užginčijo republikono senatoriaus Joe MacCarthy'o plepalus, būk valdžioje dar esą keli tuzinai Komunistų Partijos narių.

WASHINGTON. — Sugrįžęs iš Europos, Averell Harriman, aukštasis Marshallo plano pareigūnas, pareiškė, jog senatorius McCarthy savo pasakomis apie komunistus Jungtinių Valstijų valdžioje puldo kitų kraštų pasitikėjimą šios šalies valdžiai.

Harrimanas pridūrė, kad McCarthy savo šnekomis, girdi, "padedąs komunistams."

WASHINGTON. — Amerikos valstybės sekrettorius Achesonas sakė korespondentams, jog valdžia svarsto, kad gal reikėtų siųsti atliekamus kviečius į tas Kinijos provincijas, kur maisto trūksta.

Partizanai pietinėj Korejoj sumuša valdžios jėgas

Phyeing-Yang, Koreja.— Pasmarkėjo demokratinių partizanų kova pietinėje Korejoje prieš reakcinę valdžią.

Partizanai kovo 2 d. nušlavė policiją, kuri buvo pasiųsta "bausti partizanus" Čendov srityje.

Kovo 3 d. partizanai Čansu apskrityj, Kensan provincijoj, suplikė didelę 25-to armijos pulko dalį.

Tą pačią dieną partizanai nušlavė kitą kariuomenės būrį, kuris buvo pasiųstas prieš partizanus Čunčen provincijoj.

Išteisino negro žmogžudį

Pittsboro, Miss. — Baltųjų džiūrė išteisino Jamesą Moore, kuris geležiniu brūkliu užmušė negrą Malcolmą Wrightą. Žmogžudis pasakojo teisme, kad tas negras, girdi, "užpuolęs" ji ir du baltuosius jo sėbrus.

200 iraniečių kasdien badu miršta

Teheran, Iran. — Du Irano seimo nariai pranešė, jog badas naikina šiaurinės to krašto provincijos Azerbaidžano gyventojus. Kasdien ten badu miršta bent 200 žmonių.

Privertė anglus paliuosuot vokiečių komunistų vadą

Berlin. — Anglai buvo ikalinę komunistų vadą Robertą Lehmanną už tai, kad jis kritikavo Angliją už fabrikų naikinimą vakarinėje Vokietijoje.

Daugmeniški darbininkų protestai dabar privertė paliuosuot Lehmanną. Bet anglai areštavo kitą komunistą, Ludwigą Landwehrį, kuris vadovavo protestam prieš Lehmanno įkalinimą.

Landwehr ir Lehmann yra Hanoverio provincijos seimo nariai.

Naujas kinų-rusų kalbų žodynas

Leningrad. — Sovietų Sąjungos Mokslų Akademija išleido naują kiniškai-rusišką žodyną.

Žodyne yra apie 40,000 kiniškų žodžiu, kuriems sudaryti prireikė 7,500 skirtingų raidžių-ženklų.

Užginčija gandus apie "lakstančias lėkštes"

Washington. — Prez. Trumanas ir visų karinių jėgų sekretorius Louis Johnson'as užginčijo gandus apie "lakstančias lėkštes."

Nežiūrint užginčijimo, kartojasi paskalai, kad "lakstančios lėkštės" esą nauji rakietiniai karo įrankiai, laidomi oran išbandymui.

Dar $1,141,500,000 Atlanto paktui ginkluot

Washington. — Amerikos valstybės sekretorius Dean Acheson prašo Kongresą, kad paskirtų dar 1 bilioną, 141 milioną ir 500 tūkstančių dolerių europiniams Atlanto pakto kraštams ginkluoti prieš Sovietų Sąjungą.

Jungtinės Valstijos dabar siunčia tiem kraštam lėktuvus, patrankas, tankus ir amuniciją už bilioną dolerių, kuris jau pirmiau tam paskirtas.

BUFFALO, N. Y. — Šioj apylinkėj vėl pasnigo.

ORAS. — Šiltoka, daugiausiai giedra.

McCloy perša greit atgaivint vakarų Vokietiją

London.—John J. McCloy, aukštasis Jungtinių Valstijų komisionierius Vokietijai, atvykęs į Londoną, ragino negaišuojant atginkluoti vakarinę Vokietiją ir traukti ją į karinį vakarų Europos sąryšį prieš Sovietų Sąjungą. — Tame sąryšyje vakarinė Vokietija turėtų būti laikoma lygiu su lygiais, — sakė McCloy.

Kartu McCloy pripažino, kad atginkluota vakarų Vokietija galėtų būti pavojinga Francijai ir kitiems kaimynams.

Amerikonai, anglai ir francūzai yra sujungę savo užimtus Vokietijos ruožtus neva į nepriklausomą vakarinės Vokietijos valstybę.

Anglų feldmaršalas Montgomery, vyriausias karinis vakarų Europos sąjungos vadas, pritarė amerikiniam pasiūlymui dėl Vokietijos įtraukimo į frontą prieš Sovietų Sąjungą.

Malajoje karui Anglija išeikvojo $420,000,000

London. — Anglų "socialistų"-darbiečių valdžia per pastaruosius 18 mėnesių išeikvojo 420 milionų dolerių karui prieš Malajos partizanus - patriiotus, kovojančius už savo krašto išlaisvinimą nuo Anglijos.

Konservatai Anglijos seimo nariai ketina įnešt papeikima valdžiai, kad ji per daug pinigu tam karui išeikvojo ir nieko nelaimėjo.

Malajos partizanai vis dažniau ima viršų prieš anglų armiją ir žandarmeriją.

Anglijos lordai turavoja McCarthy'ui

London. — Lordų Rūmas, vadinamas "aukštuoju" Anglijos seimo rūmu, šaukė darbiečių-"socialistų" valdžią apsisaugot nuo komunistų įėjimo į valdines įstaigas.

Lordas Vansittart pasakojo, būk valdžia įsileidus komunistų.

Anglijos lordai turavoja republikonams Washingtone, kurie pliaupia apie tariamus komunistus Amerikos valdžioje.

Universiteto galva bijo debatų su komunistais

Detroit. — Čionaitinio Wayne Universiteto prezidentas David Henry uždraudė studentų ruošiamus debatus dėl to, ar turėtų būti leidžiama komunistam profesoriauti amerikiniuose universitetuose.

Už komunistų teisę profesoriauti būtų kalbėjęs komunistas dr. Herbert Phillips, buvęs Washingtono Universiteto profesorius. Argumentus iš priešingos pusės būtų statęs dr. Alfred Kelly, Wayne Universiteto istorijos profesorius.

Wayne Universiteto prezidentas bijojo, kad komunistas gali tuos ginčus laimėti.

Studentų Taryba ir eilė profesorių protestuoja prieš debatų uždraudimą.

CELEBES SALOJE išsiveržė sukilimas prieš Indonezijos valdžią.

BRUSSELS. — Belgijos karaliaus pavaduotojas pakvietė katalikų vadą P. van Zeelandą sudaryt naują ministrų kabinetą.

Čiango skundas Jungtinėms Tautoms

Lake Success, N. Y. — Čiang Kai-šeko kinai tautininkai skundė Sovietus Jungtinėm Tautom, kad sovjetiniai lėktuvai, girdi, nušovė du amerikinius tautininkų lėktuvus, kurie bandė bombarduot Hančov miestą, Kinijoj.

WASHINGTON. — Prekybos departmentas uždraudė keliom cigaretų kompanijom blofyti, būk jų cigaretuose esą mažiau nikotino.

Vilniaus Balsas

Duosnieji Brooklyniečiai. Siūlo Debatus.
"Draugas" Vis Tebeme-
Velykos Šiemet. [luoja.
Vilniuje ir Klaipėdoje.
Rašo R. MIZARA

Per praėjusius du savaitgalius, įvykusiose įvairiose pramogose, brooklyniečiai sudėjo apie 1,000 dolerių aukų.

Jos buvo teikiamos visokiems mūsų apšvietos reikalams.

Net ir Vincas Andrulis pripažino, jog Brooklyno pažangioji lietuvių visuomenė yra pati duosniausioji mūsų judėjimo dalis.

★

Andrulio prakalbose vienas dipukas, Valaičio pavarde, pareiškė noro debatuoti.

—**Suruoškime debatus,**—sakė jis, — **gur būtų galima laisvai, be jokių obstrukcijų, kalbėti, — kalbėti abiejų pusių kalbėtojam.**

Man rodosi, sumanymas priimtinas.

Reikėtų iš anksto, žinoma, susitarti dėl temos, dėl tvarkos, dėl viso debatų vakaro pravedimo, na, ir ten pasikalbėti atvirai ir žmoniškai.

Tik kyla klausimas: ar kunigai dipukams leis stoti į debatus su pažangiosios srovės lietuviais?

★

O va, ką Marijonų "Draugas" rašo:

"Amerikos Lietuvių Antikomunistinė Akcija Brooklyne... kovo 25 ir 26 dienomis pikietavo 'Laisvės' namą..."

Šitaip rašo "Draugas" kovo mėn. 31 dienos laidoje.

Bet jo žymėtomis dienomis **jokio pikieto ties "Laisvės namu" nebuvo.** Tai kunigų išgalvota pasaka, — melaginga pasaka.

Šventraštis, rodosi, sako: **nemeluok.** Tačiau kunigėliai to nepaiso. Jie meluoja ir tuo klaidina savo nelaimingą skaitytoją.

★

Gavėnia baigiasi, artinasi pavasario šventės, Velykos.

Šiemet jos nebus linksmos milijonams Amerikos darbininkų, esančių nedarbo lauke.

Atsiminkime: virš 5,000,000 darbininkų yra be darbo; dalis jų nebeturi jau jokių pajamų pragyvenimui.

Daugelis jų, beje, jau nesitiki gauti darbo, nes esą perseni — virš 45 metų amžiaus!

Jiems Velykos šiemet bus didžiai liūdnos!

★

O Vilniaus nepamiršk, lietuvi!...

"Vilniaus statybose verda darbas. Eilė didelių darbų bus užbaigta ligi šių metų liepos mėnesio 21 dienos — Tarybų valdžios paskelbimo Lietuvoje dešimtųjų metinių. Šiai reikšmingai lietuvių tautos šventei numatyta užbaigti visą eilę statybų: valstybinio stadiono mūrines tribūnas su 18 tūkstančių vietų, ištaigingą keturių aukštų Vilniaus Viešbutį, naujus geležinkelio stoties rūmus, Mokslininkų Rūmų korpą, Jaunimo Stadioną, eilę trijų ir dviejų aukštų namų darbininkams Vilkpėdės rajone, puošnų kinoteatrą 'Pergalę' ir eilę kitų."

Šitaip rašo mūsų tautos sostinėje išeidinėjas **"Tėvynės Balsas."**

Vilnius sparčiai atstatomas ir rūpestingai gražinamas.

★

Gi š. m. sausio 28 dieną visa Lietuva šventė penktąsias metines nuo išsivadavimo iš hitlerinių okupantų jungo.

Tą dieną buvo išvaduota Klaipėda, o tai reiškė ir visa Lietuva, nes Klaipėdoje vokiečiai ilgiausiai buvo .

Klaipėda taipgi sparčiai atstatoma. **"Mechanizmai, kuriuos dabar turi prekybos uostas, dešimtį kartų galingesni už prieškarinius,"** rašo "Tėvynės Balsas." **"Į Klaipėdą atplaukia šimtai laivų iš Lenkijos, Suomijos, Švedijos, Vokietijos, Danijos ir kitų valstybių. Sukurtas stambus lietuviškas žvejybos laivynas . . . "**

Vis tai didžiulės svarbos žinios kiekvienam padoriam lietuviui, nežiūrint, kur jis begyventų!

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Francis Otto Matthiessen—Šaltojo Karo Auka

Praėjusį šeštadienį Bostone iš Hotel Manger 12-to aukšto pro langą iššoko ir užsimušė žymus žmogus—profesorius Otto Matthiessen.

Matthiessen profesoriavo Harvardo universitete ir buvo žinomas kaip žymus progresyvis kovotojas, o taipgi pažįstąs gerai Amerikos literatūrą asmuo. Jis buvo 48 metų amžiaus, viengungis. Pastaruoju laiku Matthiessen buvo pasitraukęs tūlam laikui iš universiteto darbų, nes rašė Theodoro Dreiserio biografiją.

Viešbučio kambaryj, kurį jis buvo pasinuomavęs iš vakaro, policija rado tokį raštelį:

"Per daugelį mėnesių mane kankino padėtis pasaulyje. Aš esu krikščionis ir socialistas. Giliai tikiu tarptautine taika. Esu nusistatęs prieš bet koki isakymą, kuris kliudytų to tikslo (taikos) pasiekimui. Esu pavargęs ir prislėgtas. Pasinuomavau šį kambarį padarymui to, ką esu pasiryžęs daryti, kad galėčiau būti ištikimu mano įsitikinimams ir profesijai."

Parašęs šį raštelį profesorius mirė tragiška mirtimi.

Francis O. Matthiessen buvo vienas vadovų Progresyvių Partijos Massachusetts valstijoje. Jis veikė daugiausiai tarp intelektualų ir visų buvo pagerbtas, aukštai laikomas.

Už tai jį žiauriai ir šlykščiai puolė visoki taikos priešai, visoki apuokai, parsidavę doleriui. Toks šniukštas, kaip J. B. Matthews, kaip trockistas Sidney Hook, visaip bjauriojo šį žmogų už tai, kad jis kadaise dalyvavo Kultūros ir Mokslo Atstovų Konferencijoje, įvykusioje Niūjorke.

Velionio seselė, Mrs. Harold G. Newbrand, iš Tarrytown, N. Y., sako, jog prof. Matthiessen pastaruoju laiku buvo labai susinervinęs dėl senatoriaus McCarthy sapaliojimų apie komunistus valstybės departmente ir dėl Harry Bridges'o teismo San Francisco, Cal.

Visokie nuolatiniai raganų gaudytojų, raudonbaubių šauksmai ir skerečiojimaisi apie komunistus, apie Tarybų Sąjungos šnipus, apie trečiąjį pasaulinį karą ardo nervus daugeliui žmonių, tačiaus tvirtesnių nervų vyrai ir moterys atsilaiko, nepaisę viso to pikto, kurį skleidžia valdančioji klasė, bet yra tokių, kurie nebegali atsilaikyti. Vienu tokių ir buvo profesorius Matthiessen.

Teisingai rašytojas Howard Fast, savo išleistame pareiškime, pažymėjo:

"Tai, kas sunaikino profesorių Matthiessen'ą, gali sunaikinti visą, už ką jis kovojo: krikščionybę, laisvą tyrinėjimą, taipgi demokratinį gyvenimo procesą. Tinkamam jo pagerbimui ir atminimui mes pasižadame kovoti visokias priespaudos ir naikinimo pajėgas, pasižadame tęsti kovą už taiką ir už baigimą šaltojo karo tarp Amerikos ir Tarybų Sąjungos. Jo mirtis neprivalo likti be naudos."

Matthiessen yra buvęs Harvardo Mokytojų Unijos prezidentas, narys National Institute of Arts and Letters, taipgi Massachusetts Civil Liberties Sąjungos veikiančiojo komiteto narys. Jis buvo žymus rašytojas. Tarp kitų jo veikalų yra **"The American Renaissance"**, stambus veikalas.

Viso krašto pažangieji intelektualai reiškia didžiulio liudėsio dėl Matthiesseno mirties ir kiekvienas sako, jog jis krito šaltojo karo auka.

Profesoriui mirtį paskubino, kaip sakėme, visokie jo buvusieji kolegos profesoriai, parsidavę karo dievaičiui, už dolerį dirbą "intelektualai."

Jei Matthiessen būtų arčiau, glaudžiau susirišęs su darbininkų judėjimu, be abejojimo, jis nebūtų paisęs tų visokių skalikų, visokių monopolistiniam kapitalui tarnaujančių "aukštų vyrų." Darbininkų judėjimas būtų padėjęs jam išgyventi krizę.

Reikia atsiminti, jog mūsų krašto ir viso pasaulio ateitis yra darbo žmonių rankose, ypačiai darbininkų klasės rankose, o ne kokių ten menkaverčių kailiamainių, išsivertėlių.

Matthiessen to, matyt, pilnai nesuprato ir jis dėl to užmokėjo savo gyvybe, brangia taikos mylėtojams Amerikoje ir visame pasaulyje.

Čia jo nėra, čia ir vėl yra!

Kiek daug komercinėje spaudoje buvo rašyta, būk Vakarų Vokietijoje komunizmui "sparnai jau pakirpti", jis jau esąs ten palaužtas, negalįs pasirodyti žmonėse, nes "tikroji demokratija" komunizmą nugalėjo!...

Bet ar tai buvo teisingas rašymas?

Ne!

Mes ne kartą nurodėme, jog komunistinio judėjimo nieks neišnaikins ten, kur yra išnaudotojai ir išnaudojamieji, kapitalistai ir darbininkai. Juo menkiau tegali komunizmo priešai pasirodyti ten, kur yra daug bedarbių, kur žmonių masės alkanos, skursta varge, kuomet išnaudotojų klasė lobsta, sirpsta.

Tokia padėtis kaip tik šiandien yra Vakarų Vokietijoje.

Pagal konservatyvius apskaičiavimus, ten šiuo metu yra daugiau, kaip 2,000,000 bedarbių, o milionai dirbančiųjų vos tegali sudurti galą su galu.

Todėl tasai komercinės spaudos džiaugsmas taipgi greit sudilo, kaip greit rašalas, kuriuo buvo tasai džiaugsmas reiškiamas, nudžiuvo ant popieriaus.

Štai Niūjorko Timeso korespondentas Frankforte, Drew Middleton, rašo antradienio Timese, kad Vakarų Europoje komunistai plačiai pasiekia ypatingai bedarbius ir jaunimą. Jis savo straipsnį baigia:

"Nedarbas išmetė tūkstančius kvalifikuotų darbininkų iš darbo. Už šios masės stovi daugybė nekvalifikuotų jaunų darbininkų, įskaitant didelį skaičių jaunimo, kuris negaus darbo patol, pakol kvalifikuoti darbininkai bus pasamdyti . . ."

Na, ši žmonių masė ir yra dirva, sako korespondentas, kurioje gerai dera komunistinė sėkla!

Vienas dalykas, kuriuo Middleton didžiuojasi, tai, būtent, tas: vidurinė klasė neprisiimanti komunistinės propagandos.

Gal ji kol kas jos ir neprisiima, bet nedarbas, krizė neužilgo smogs kirtį ir vidurinei klasei, o kas bus tuomet?

Todėl džiaugsmas, reikštas seniau, būk Vakarų Vokietija yra "saugi nuo komunizmo", pasirodo, subliuško. Kitaip ir negalėjo būti, nes tie visokie pranašai savo teigimus rėmė ne tikrove, o noru!

Tai buvo rašyta šake ant vandens!

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

KOVA UŽ TAIKĄ.

Radijo komentatorius ir kolumnistas Walter Winchell paleido burną prieš tuos, kurie nuoširdžiai gina taikos reikalus. Visus jis išvadino raudonaisiais ir reikalauja, kad Amerikos žmonės su jais nieko bendro neturėtų. Viena iš jo užpultų ir iškoliotų organizacijų yra Philadelphijos Moterys Už Taiką organizacija, kuri renka peticijas dėl baigimo šaltojo karo tarpe Jungtinių Valstybių ir Tarybų Sąjungos. Winchell pareiškė, kad toji organizacija esanti tik "raudonųjų fronto organizacija". Moterys smarkiai užpyko. Jos išleido pareiškimą, kuriame iškeliama Winchellio veidmainystė.

Prie moterų judėjimo už taiką priklauso moterys visokių politinių bei religinių pažiūrų ir įsitikinimų. Winchell negražiai meluoja, jos sako, kai jis visas moteris, kovojančias už taiką, padaro "raudonomis."

"ŠVENTO JURGIO LIETUVIŲ PARAPIJOS SALĖJE"

Kai fašistiniams chuliganams nepavyko kovo 19 dieną suardyti Rochester, N. Y., pažangiečių masinį susirinkimą, labai didelis nusiminimas apėmė Rochesterio klerikalus ir jų pastumdėlius. Kaip nors reikėjo savo dvasią atgaivinti, padrąsinti ir sustiprinti savo nelaimingus pasekėjus.

Ir štai Chicagos Marijonų Drauge (bal. 1 d.) skaitome, kad "kovo 26 d. Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje buvo sušauktas Rochesterio lietuvių antikomunistinis susirinkimas." Ten jie kalbėjo, keikė komunistus, plūdo pažangiuosius lietuvius. Bet, matyt, kun. Bakšys pamatė, kad Dr. Butrimavičiaus ir Dr. Bajerčiaus pludimai neveikia susirinkimo dalyvių, nepakankamai juos nugąsdina, tai pasikvietė talkon patį popiežių. Draugo korespondentas sako:

"Diskusijų metu klebonas kun. Bakšys kreipėsi į lietuvius katalikus, dar kartą primindamas popiežiaus mestą ekskomuniką komunistų partijos nariams ir visiems, kurie komunizmą bet kuriuo budu remia, jam pritaria, skaito jų spaudą ar su jais bendrauja. Visi tie parapijiečiai, kurie remia komunistines organizacijas savo dalyvavimu jose, pinigais ar skaitydami komunistinę spaudą ir tuo pačiu metu atlikinėja bažnytines pareigas, yra **šventvagiai."**

Šitas kun. Bakšio keikimasis ir pludimas parapijiečių, gąsdinimas ir vadinimas jų šventvagiais parodo tik vieną dalyką: Kun. Bakšys ir jo klerikalinė klika randasi didelėje desperacijoje. Jie mato, kad jiems ledas tirpsta po kojų, kad jie netenka armijos, kad parapijiečiai pradeda matyti šviesą ir jų nebeklausyti. Pirmiau tik gąsdindavo pragaru, dabar gąsdina ir popiežiumi.

Mes gi karštai sveikiname Rochesterio parapijiečius, kurie skaito pažangią spaudą, lanko pažangiečių parengimus, priklauso prie pažangiečių organizacijų ir taip palaipsniui šviečiasi. Protingam žmogui jie yra pagarbos verti žmonės, o kun. Bakšiui—šventvagiai!

MENAS, RELIGIJA, IR KUNIGAI.

Ign. Šlapelis nusprendė lietuviškus klebonus pamokinti pamilti meną. Savo straipsnyje "Religinis Menas" (Draugas, bal. 1 d.) jis bando įkalbėti svietui, kad tik religinis menas tėra tikras menas. O vienoje vietoje užsikabina ir už mokslo vyrų. Jis sako:

"Mokslo žmonės linkę yra pasitikėti jusniais ir protu ir nepasitiki nujautimais (emocijomis), jei jie prieštarauja jusniams ir protui, o religingi žmonės ir tikri menininkai, atvirkščiai, pasitiki intuicija ir nujautimais, net jei jie yra priešingi jusniu patyrimams ir protui."

Tai, žinoma, nesąmonė. Kaip greitai menininkas atsisveikina su protu arba pradeda vadovautis "nujautimais", priešingais protui, jis nustoja būti menininku.

Bet ne tas čia mums rūpėjo pabrėžti. Mums daug įdomiau tos Šlapelio straipsnio vietos, kuriose jis vanoja kailį dabartinėms bažnyčios galvoms. Nors jis to nepasako, bet, matyt, pirštu taiko tiesiai į akį mūsų lietuviškiems kunigėliams, kurie ne tik visoki meną išvaikė iš bažnyčios, bet ir poterius pavertė paprasto verslo reikalu.

Atžymėjęs, kaip seniau bažnyčia aukštai stačiusi meninę kūrybą, Šlapelis barasi ir skundžiasi:

> Dėja, naujaisiais laikais apmirė Bažnyčios tradicijos rimtai žiūrėti į religinį meną ir jo parinkimą kaip efektingas priemones religiniams tikslams siekti. Tad iš daugelio, ypač naujų, bažnyčių vaizdinis menas išnyko. Jo vietą tenai užėmė labai blogi meno pakaitalai.
>
> Kitados Girolamo Savonarola Florencijoj rūsčiai barė savo laikininkus—tiek dvasininkus, tiek menininkus, — kam jie stato į altorius iš gatvių paimtus žmones, duodami jiems tų ar kitų šventųjų vardus. Tai buvo to asketo balsas prieš besiskverbiantį į bažnyčią realizmą.
>
> Koks dabar būtų Savonarolos — jei toks dabar atsirastų — apmaudas, kai jis pamatytų daugelio bažnyčių altoriuose persaldytus veidelius iš saldainių dėžučių ir iš madų salionų manikenus su šventųjų vardais! Šie dalykai yra geri tol, kol jie yra savo rolėje — prekių pirkėjų kviesliai, bet jie neturi nieko bendra nei su menu, nei su religija, ir bažnyčiose jie tinka, kiek tiktų klaunas (juokdarys) prie altoriaus. Klaunas geras, kol jis yra cirko arenoj, bet bažnyčioj jo šposai sukeltų vien apmaudą ir pasipiktinimą.

Senų laikų katalikų bažnyčios, be savo tiesioginės paskirties, buvo taip pat estetinio jausmo auklėtojos, šių laikų bažnyčios to vaidmens išsižadėjo.

Neklysime pasakę, kad šis Šlapelio balsas bus balsu girioje. Ne menas bei estetiniai jausmai šiandien rūpi Maspeto kun. Balkūnui, Rochesterio kun. Bakšiui, arba BALFo kunigui Končiui, arba Clevelando klebonui. Jie šiandien turi visiškai kitokį užsiėmimą. Dieną ir naktį jie sapnuoja, kaip suorganizuoti hitlerinių chuliganų žygius prieš pažangiųjų lietuvių organizacijas ir parengimus. Štai kur jų įkinkyta visas protas ir visi jausmai.

Jie džiaugiasi ne tuo, kad ten ir ten lietuvis sukūrė kokį nors meninį kūrinį, bet tuo, kaip jų suorganizuotiems ir nugirdytiems chuliganams pavyko įsiveržti į ramų lietuvių parengimą ir žaliais kiaušiniais apibjauroti lietuvius, susirinkusius gražiai, linksmai ir kultūriškai laiką praleisti.

VISI JIE SOTŪS

Michigano kongresmanas Roy O. Woodruff nusprendė išpliekti kailį prezidentui Trumanui. Jis surado, kad mūsų prezidentas negali verkti dėl algos ir įplaukų. Woodruff teigia, kad paprastas Amerikos pilietis turėtų turėti net pusketvirto milijono dolerių metinių įplaukų, jeigu norėtų susilyginti ekonominiai su prezidentu. O kiek tokių žmonių Amerikoje tesiranda? Palyginti, mažai.

Šis to kongresmano "užpuolimas" ant prezidento labai nepatiko "The CIO News" redaktoriui. Jis sako rimtai pastudijavęs kongresmano Woodruff metines įplaukas ir suradęs, kad ir jam niekados badauti netenka. Pavyzdžiui, kongresmanas gauna $12,000 metinės algos. Gauna taipgi $2,500 išlaidoms, už kuriuos taksų nereikia mokėti. Per metus jis gauna $16,300 pasisamdymui raštinės darbininkų. Jis gauna per metus $500 apmokėjimui už telegramas ir telefoną. Jis taipgi visiškai nemokamai gauna iš valdžios raštinę su visais įrengimais. Jis gauna visiškai nemokamai gydymą ir vaistus ne tik sau, bet visai savo šeimai. Jis gauna veltui popierą ir pašto ženklelius neribotam kiekyje. Be to, kongresmanas valgo valdžios valgykloje ir gauna nupiginta kaina maistą. Važinėjimas į Washingtoną taip pat pilnai apmokėtas. Sudėk tai viską į vietą, sako "The CIO News" redaktorius ir pamatysi, kad kongresmanas Woodruff negali vadintis nuskriaustu žmogumi.

Svečiai ir parama Laisvei

Pereitą šeštadienį ir sekmadienį Kultūrinį Centrą aplankė keletas žymių žmonių iš toliau. Iš Hartford atvyko Juozas ir Lucy Žemaičiai. Jie yra puikūs dienraščio Laisvės patriotai ir žymūs visuomenininkai. Žemaičiai yra ilgų metų Laisvės platintojai ir atsižymėję kontestuose gavimui naujų skaitytojų. Per nelaimę, Laisvės dienraščio 30 metų jubiliejaus laidoje, kur paminėjome jo patriotus, Žemaičiai buvo praleisti. Mums labai gaila, kad įvyko ta nemaloni klaida, prašome Žemaičių dovanoti už tai, nes tas atsitiko prieš mūsų norą.

Lucy Žemaitienė pažangiajai visuomenei yra labai gerai žinoma, nes ji savo vardu yra per keletą metų dalyvavusi kontestuose. Žemaitis yra tykus žmogus, bet per ilgus metus yra įsikinkęs į visuomeninį darbą, dirba įtemptai, visą savo liuoslaikį paaukoja pažangiajai visuomenei, jos kovose už šviesesnę ateitį žmonijai. Lucy Žemaitienė turi gražaus talento prieiti prie žmonių ir užinteresuoti juos apšvieta. Ji yra labai sekminga dienraščio Laisvės platintoja. Abu Žemaičiai konstruktyvūs veikėjai organizacijose ir yra užsitarnavę visuomenės pagarbos savo gražiais darbais. Mums labai gaila, kad jie likosi neatžymėti mūsų dienraščio jubiliejinėje laidoje.

Žemaičius reikia pagerbti kaipo inteligentiškus žmones dar ir už tai, kad ir dėl aukščiau minėto atsitikimo jie neparodė piktumo ir nemetė visuomeninio darbo, net vengė ir priminti mums apie tai.

Su Žemaičiais iš Hartfordo buvo atvykę Žemaitienės sesuo Mrs. Munkienė ir Mike Butkevič. Žemaičiai parėmę dienraštį Laisvę su $10, o Mrs. Munkienė su $5.

Iš Easton Pa., buvo atvykę Tilvikai ir Vladas Daniel. L. Tilvikas, kad tik atvyksta, visada paremia savo dienraštį gražia auka. Šiuom kartu jis įteikė dovanukę $25, kovai su kryžiuočiais. Vladas Daniel paaukojo dienraščiui $1. Antanas Šusas $2, Loputis $1.

Daugiau finansinės paramos dienraščiui laiškais aplaikėme sekamai: J. Lekas, So. Boston, Mass. $3; Audėjaitis, Royalton, Mass. $3; M. Bendinskis, Summerlee, W. Va. $1.

Širdingai dėkojame visiems už gražią finansinę paramą. Matydami taip puikų visuomenės nusistatymą ginti Laisvę nuo kryžiokų piktų intrigų užsmaugti jį, drąsiai galime pasakyti, kad jų puolimas bus atmuštas ir mūsų dienraštis gyvuos.

Laisvės Administracija.

DARBININKŲ SVEIKATA

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.
530 Summer Ave. Newark, N. J
Tel. Humboldt 2-7964

Aukštas kraujospūdis. Sanariai braška.

Gerb. daktarai. Aš akylai seku jūsų patarimus ir derinu sau, bet, rodos, neužtikau, kad būtų panašiai, kaip mano.

Neseniai pradėjo man dešiniosios pusės visi sanariai braškėti — koja, strėnos, ranka. Man labai daug nesmagumo pridaro. Negaliu tų dalių gerai vartoti, sunku vaikščioti.

Daktaras čia sakė, kad turiu aukštą kraujo spaudimą, 210. Bijau, kad nebūtų kas blogai. Kaip galėčiau tą nelabąjį kraujo spaudimą sumažinti?

Aš esu 75 metų vyras, sveriu 200 sv., 6 pėdų aukščio. Negeriu, nerūkau visai — jau 20 metų. Turiu gerą apetitą, galiu bet ką valgyt. Dar gerai atrodau. Kas nežino manęs, nedaspėja man 10—12 metų. Turiu gerus dantis—visus savus dantis. Tiktai viduriai nebeveikia gerai, reikia paragint. Būsiu labai dėkingas už patarimą.

Atsakymas.

Mielas broli, negali skųstis. Iš viso ko matyt, kad Sveikutis esi sątūrus ir gražiai išsilaikęs vyras. Ypač giriu, kad **visai neberūkai, negeri,** turi **visus savus dantis.** Žinote: geri dantys, tai geras ir arklys...

Kad kraujospūdis apyaukštis ir tie sąnariai braška, tai priklauso nuo tūlų organizme vykstančių pakaitų. Čia galite kai ką sau padėti.

Kad ir galite bet ką valgyt, bet tulų valgių nevartokite. **Nevartokite** riebių valgių, taukų, aliejų, alyvų, lajų, riebalų, padažų, riebiai spirgintų bei kepintų valgių. Bus ir viduriams lengviau, bus sveikiau ir arterijoms ir kraujo slėgimui ir daug kam. Taipgi visai menkai tevartokite krakmolinius valgius, iš baltųjų miltų, visokius gardėsius, pyragus, tortus, virtienius, šaltanosius ir tt. Druskos kuo mažiausiai.

Pienas, sūris—gerai. Virti kiaušiniai, po truputį liesos mėsos ir jūrų žuvies, o jau vaisių ir daržovių tai laisvai—ir šviežių, ir konservų.

Būtinai imkite vitaminus, ar **Abdec** (P. D.), ar **Vi-penta pearls** (Roche), ar **Dayamin** (Abbott), ar **Multovals** (V. C. A.-Vitamin Corp. of America): po dvi kapsules laike valgymo, visą gyvenimą. **Niacin 100 mg.** —irgi po 2 laike valgymo. Iodino po 1 lašą kas diena. Magnezijos pieno (milk of magnesia) po šaukštelį po valgio.

Būtinai kas diena pagulėkit kartą, dukart ar dažniau, tai geriau bus ir nariams ir kraujospūdžiui ir visai muzikai. Eikit pasivaikščiot, dažniau būkit ore, saulėj. Nesirūpinkit. Jūs dar ne vieną pergyvensit.

Bjaurus savo rūšies banditizmas

Kažin ką pasakytų mūsų šalis, mūsų valdžia, mūsų žmonės, jeigu įvyktų toks kurijozas: Du ar trys banditai nutaria pavogti Amerikos lėktuvą. Revolverio pagalba priverčia lėktuvo įgulą lėkti su jais į Meksiką. Meksikos valdžia juos iškilmingai pasitinka ir priima. Atsisako banditus išduoti, arba lėktuvą sugrąžinti. Dar daugiau: Lėktuvo pasažierius leidžia per šerengą ir terorizuoja juos už nenorėjimą pasilikti Meksikoje, atkalbinėja juos nuo grįžimo į Jungtines Valstybes, pataria pasilikti su banditais, kurie po prievarta juos atgabeno Meksikon!

Ar reikia aiškinti, kad toks banditų ir Meksikos valdžios žygis sukeltų visoje mūsų šalyje didžiausį pasipiktinimą? Mūsų prezidentas ir valstybės sekretorius tuojau pareikalautų iš Meksikos valdžios banditus ir lėktuvą sugrąžinti ir atsiprašyti už įžeidimą ir pažeminima amerikiečių. Netik griežtai pareikalautų, bet ir pagrūmotų spėka už greitą neišpildymą to reikalavimo. Taipgi reikalautų, kad daugiau tokių nesąmonių Meksikos valdžia nepakartotų.

Panašus banditizmas šiomis dienomis įvyko Europoje. Paliestos yra Čechoslovakija ir Jungt. Valstybės, mūsų vyriausybė, arba jos atstovai Vokietijoje. Keletas Čechoslovakijos fašistų nutarė pavogti net tris savo šalies lėktuvus, revolveriais privertė lėktuvų vairuotojus skristi Vokietijon. Tuose lėktuvuose buvo 85 pasažieriai. Pasirodo, kad tarpe jų būta ir 27 fašistų. Mūsų okupacinė vyriausybė, vietoje banditus tuojau suimti, nuginkluoti ir sugrąžinti Čechoslovakijon, taip pat ir lėktuvus, juos gražiai priėmė ir atsisako sugrąžinti. Taip pat, kaip paaiški, net ir tie pasažieriai, kurie norėjo ir reikalavo tuojau sugrįžti savo šalin, buvo visaip klausinėjami, tiriami, kodėl jie nenori pasilikti Vokietijoje!

The New York Times korespond. Dana Adams Schmidt praneša iš Pragos, jog Čechoslovakijos valdžia griežtai protestuoja prieš tokį amerikiečių pasielgimą. Ji reikalauja, kad kriminalistai ir lėktuvai tuojau būtų sugrąžinti.

Tas pats korespondentas rašo, kad mūsų šalies atstovai Vokietijoje tik juokiasi iš čechų reikalavimo ir kaltinimų!

Ar bereikia aiškinti, kaip šis mūsų atstovų žygis paveiks Čechoslovakijos žmones? Jie pasipiktins mūsų poelgiu. Jie žiūrės į amerikiečius, kaip į kriminalistų ir banditų globotojus.

Draugas.

Laisvoji Sakykla

Mano nusivylimas.

Reiškiu giliausią užuojautą drg. A. Bimbai, nukentėjusiam nuo gaujos užpuolikų Clevelande, o didžiausį pasipiktinimą mušeikoms, o labiausiai savo brolvaikiams, kurie irgi pikietavo laike V. Andrulio prakalbų, rengtų vasario 26 d. Detroite.

Štai mano patyrimai su dipukais. Aš turėjau brolį Lietuvoje, kuris augino didelę šeimą. Per apie 20 metų su viršum siunčiau jam paramos, labiausia, kad vyresnioji duktė sieks aukštesnio mokslo. Pereitam kare, kaip ir daugelis kitų, brolio duktė atsidūrė Vokietijoje, jau baigus mokslą ir vedusi. Ji verkšleno, prašė, kad kviesčiau Amerikon. Patariau grįžti Lietuvon. Sako, mūsų neleidžia.

Per ilgą prašymą, teta padaro reikalingus dokumentus ir už 9 mėnesių, 1947 m., giminės jau pas tetą. Bet neilgai teta džiaugėsi savo gimine. Nors buvo viskuo aprūpinta, bet ant rytojaus jau sako: Teta, jau mes nuo taves išeiname. Teta su didžiausiu nustebimu klausia: Kur galite eiti, juk nieko nežinote, nepažįstat? Ji sako: Jau mums ir kambari parūpino. Taip tetą ir paliko.

Iš trumpo pasikalbėjimo duodasi suprasti, kad didžiuma DP atvyko į Ameriką griežtai nusistate prieš progresyvius. Nežiūrint, kiek gero jiems nedarytum, vistiek nebus patenkinti. Kuomet mane paliko, girdžiu ją kitiems pasakojant: Tetulė gera, bet ji "raudona", negalima būti pas ją!

Laikas bėga, ji parsitraukia ir du broliu iš Vokietijos. Bet jie visi griežti Hitlerio šalininkai. Jie tik laukia naujo karo. Dar retkarčiais suseidavome nors apie ypatiškus reikalus pasikalbėti. Bet kuomet vasario 26 dieną pamačiau juos ant gatvės pikietuojant mūsų susirinkimą, tai visiškai persitikrinau, kad mano brolvaikiai nors ir mokslus išėjo, bet nei sarmatos, nei padorumo visiškai neturi. Dar nė kojų jie čionai nesušilo, dar neapsipratę su šia šalimi, o mums, išgyvenusiems po 30 metų ar daugiau, jau vietos čionai nebėra, jau nebegalime nei į pramogas sueiti! Tai jau perdaug, daugiau, negu teta arba bile protaujantis žmogus gali pakelti. Jūs gėdą darote giminėms ir visai lietuvių tautai. Jeigu jūs skaitote save mokytais, tai ir elgkitės, kaip mokyti, o ne kaip gyvuliai. Vaikščiojate iškabomis apsikarstę, o kitur jau ir galvas žmonėms daužote. Tai ir mokslas!

O kas svarbiausią, kad visur tiems chuliganiškiems darbams atlikti jie susirenka ir susitaria pobažnytinėse salėse, su dievo pagalba daužyt žmonėms galvas!

Nusivylusi Teta.

Auka kovai su hitleriniais chuliganais

Baltimore, kovo 31, d. 1950.

Gerbiama Laisvės Administracija:

Čia prisiunčiu $10 money order, kovai prieš hitlerišKus chuliganus. Velniop nuėjo Smetona, Hitleris ir Mussolinis. Eis velniop ir lietuviškos jų išperos!

Lietuviški fašistiniai chuliganai, prasikalte Lietuvos liaudžiai, bėgo su Hitleriu į Vokietiją, o iš Vokietijos į Ameriką. Bet kai prasikals Amerikos žmonijai, kur tada bėgs?!

Draugiškai **A. Vitkus.**

Washington. — Karinė Amerikos vyriausybė nuo 1942 m. iki šiol paleido 480 civilinių darbininkų-tarnautojų, kaip "nepatikimus."

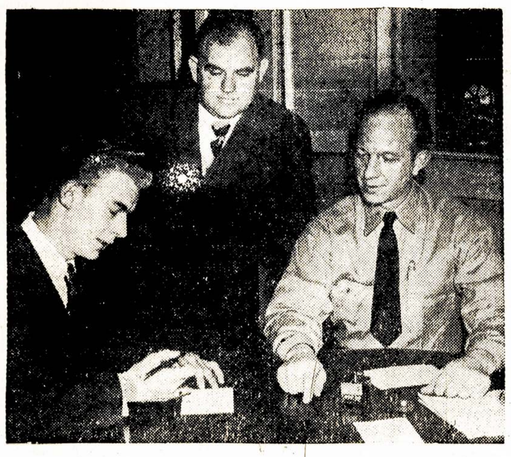

Dar vienas balsas, džiaugiasi Roy Renoud, Portlando, Oregon, Central Labor Council prezidentas, stebėdamas savo jaunesnįjį brolį, kuriam ką tik suėjo 21 metai, pasirašant baltsuotojo kortelę. Renoud yra savo unijos paskirtas vadovauti kampanijai akstinti visus piliečius užsiregistruoti balsavimams ir balsuoti.

Latvijos liaudies ūkis

Rašo Janis Ostrovas

Suvesti valstybinio plano Latvijos TSR liaudies ūkiui atkurti bei išvystyti įvykdymo rezultatai 1949 metais.

Pokariniame penkmetyje Tarybų valstybė investavo į respublikos liaudies ūkį šimtus milijonų rublių. Dabar Latvijos pramoninės įmonės yra aprūpintos naujaisiais šiuolaikiniais įrengimais, automatinėmis ir pusiau automatinėmis staklėmis. Sukurtos srovinės, konvejerinės linijos gumos, mašinų gamybos ir siuvimo pramonėje. Įvesti nauji pažangūs technologiniai procesai.

Pilnutinai yra atkurtas karo metu sugriautas energetinis ūkis. Elektros energijos išdirbis jau 1948 metais sudarė 167 procentus palyginti su 1940 metų lygiu.

Pokariniu laikotarpiu Latvijoje ne tik atkurtos senosios įmonės, bet ir sukurtos naujos pramonės šakos. Dabar Latvijos pramonė išleidžia elektrinius vagonus, generatorius, automatines telefono stotis ir tt.

Pramoninės gamybos pakilimas Latvijos TSR pokariniame penkmetyje vyko nepaprastai sparčiais tempais. Jei respublikos visos pramonės bendrosios produkcijos išleidima paimsime už 100%, tai 1947 metais jis sudarys 150 procentų, 1948 metais — 213 proc., o 1949 metais — jau 282 procentus.

Palyginti su prieškariniais 1940 metais pramoninės produkcijos išleidimas respublikoje 1949 metais padidėjo daugiau kaip dvigubai. Praeitųjų ketverių penkmečio metų valstybiniai planai buvo įvykdomi pirma laiko. Jau 1949 metais respublikos pramonė pasiekė gamybos lygį, kuris penkmečio plane buvo nustatytas 1950 metams, o iš eilės pagrindinių produkcijos rūšių žymiai viršijo šį lygį.

1949 metų valstybinį planą bendrosios produkcijos išleidimo atžvilgiu visa respublikos pramonė įvykdė 108 procentais. Palyginti su 1948 metais išleidimo pricauglis sudaro 34 procentus.

Naujosios technikos bei pažangiosios technologijos įdiegimas, milžiniškas politinis ir gamybinis entuziazmas darbo žmonių tarpe įgalino nenukrypstamai kelti darbo našumą, gerinti produkcijos kokybę ir mažinti savikainą. Per pokarinio penkmečio metus darbo našumas Latvijos įmonėse išaugo vidutiniškai dvigubai.

Visose įmonėse plačiai išsivystė socialistinis lenktyniavimas. Dabar lenktyniavime dalyvauja daugiau kaip 95 procentai darbininkų, inžinierinių -techninių darbuotojų ir tarnautojų. Dieną po dienos gausėja puikių gamybos novatorių eilės. Pelnytai išgarsėjo fabriko "Bolševička" audėja Emilija Vagina, "VEF" gamyklos šlifuotojas Vladimiras Aleksiejevas, tos pačios gamyklos šaltakalvis Aleksandras Grasas, vagonų gamyklos šaltakalvis Juris Masulikas ir kiti. Per ketverius pokarinio penkmečio metus jie įvykdė po 11-16 metinių normų.

1949 metais Latvijoje žymiai išsiplėtė kūrybinis mokslo veikėjų bendradarbiavimas su gamybos darbuotojais. Pravesta Latvijos TSR Mokslų Akademijos išvažiuojamoji sesija Rygos vagonų gamykloje. "Radiotechnikos" gamyklai prašant, Fizikos ir Metodikos Institutas paruošė prietaisą vizualiniam imtuvų derinimui. Gamykloje "Autoelektroprietaisas" atiduotas naudotis įrenginys spektrinei metalų analizei, kuris įgalina paspartinti bandymą metalų iš lydinių su padidintu tikslumu. Energetikos ir Mašinų Gamybos Institutas padėjo gamykloms "Raudonasis metalistas," "Baltijas Rupnieks" ir vagonų gamyklai išspręsti svarbią techninę problemą, su kaliojo ketaus atkaitinimo procesų paspartinimu. Atkaitinimo laikas septynis kartus sumažintas.

Latvijos kaime 1949 metais vargingųjų ir vidutiniųjų valstiečių masės tvirtai ir galutinai stojo į kolektyvizacijos kelią. Dabar respublikoje įkurta 4074 kolūkiai. Jie vienija 94 procentus valstiečių ūkių. Kolūkiečiai išaugino ir nuėmė gausų derlių. Jie pirma laiko atsiskaitė su valstybe iš visų pristatymų rūšių. Tarybų Latvijos valstiečiai nuėjo pasiturinčio gyvenimo keliu.

1950 metai respublikoje prasidėjo pasiruošimu reikšmingajai datai — liepos 21-ajai — Tarybų valdžios įkūrimo Latvijoje dešimtmečio dienai. Iki šios šventės pasiekti naujų laimėjimų — to siekia Latvijos darbo žmonės. Pavyzdžiui, Statybinių Medžiagų Pramonės Ministerijos įmonių kolektyvai įsipareigojo iki liepos 21 dienos įvykdyti aštuonių mėnesių gamybinį planą ir pagaminti viršplaninės produkcijos už 13 milijonų rublių.

PERMAŽAI LĖŠŲ RENDOM KONTROLIUOT

Key West, Florida. — Prez. Trumanas pasirašė Kongreso nutarimą, skiriantį tik $709,000,000 rendoms tvarkyti iki birželio (June) 30 d. Tai mažiau negu pusė pinigų, kurių prezidentas reikalavo rendų kontrolei palaikyti iki tos dienos.

Jauno mokslininko kelias

Suvalkijos laukais Kauno link bėgo ilgas traukinys. Toli užpakalyje paliko Kybartai, Vilkaviškis.

Viename vagone sėdėjo keli keleiviai. Kampe snaudė vaikai. Lentynose sudėti ryšuliai bylojo apie tolimą kelionę.

— Po dešimties minučių — Kaunas, — kelėivių pasikalbėjimą nutraukė senyvas konduktorius. Visi sužiūro į langus.

— Joneli, žiūrėk, ten Aleksoto žiburiai matosi, — šūktelėjo aukšto ūgio moteriškė.— Dėkui dievui, mūsų Kaunas netoli... Jonas Čeičys pažiūrėjo į Aleksoto pusę, giliai atsiduso ir užkalbino greta stovintį inžinierių Šešelgį.

— Vieneri metai, o man rodosi ištisas dešimtmetis svetimuose kraštuose prabėgo. O kaip jums?

— Ką čia ir bekalbėti. Svetima duona skersai gerklės stojasi. Tik įdomu, kaip mums seksis naujoje Lietuvoje? Gal ir čia dabar specialistai nebereikalingi. Reikėjo gal palaukti, juk grįžti visuomet spėtume...

Jonas Čeičys tylėjo. Paskui išėmė laikraštį, praskleidė ir garsiai perskaitė, kad "visi specialistai, mokytojai, gydytojai, darbo inteligentai privalo nedelsiant grįžti į Tarybų Lietuvą. Visiems grįžusiems sudaromos normalios gyvenimo ir darbo sąlygos. Tarybų Lietuva laukia jūsų, darbo inteligentai". Čia juk vyriausybė rašo, mūsų, Tarybų Lietuvos vyriausybė juk taip rašo, — kalbėjo Jonas Čeičys.

Traukinys smarkiai švilpdamas perbėgo Aleksoto pakrantes ir sustojo Kauno stotyje.

Atsivėrė vagono durys ir keleiviai vienas po kito leidosi į peroną. Čeičienė prikėlė vaikus, o Čeičys, paėmęs lengvus nešulius, išlipo iš vagono. Stoties aikštėje buvo gyva, judru. Perone, gatvėje švietė lempos, į įvairias puses skubėjo žmonės.

— Ką čia dabar gali įspėti, kaip bus. Pagyvensime — pamatysime. Laikas geriausias teisėjas. Savoje Tėvynėje juk turime užsidirbti duonos kąsnį — kalbėjo inžinierius Jonas Čeičys.

— Gal ir taip, — pastebėjo Šešelgis.

Vytauto prospekto kampe inžinierius Šešelgis atsisveikino.

— Man į Šančius...

— O mes į Žaliakalnį. Iki greito pasimatymo!

Rytojaus dieną, iš pat ryto Jonas Čeičys nuvyko į miesto repatriacijos skyrių. Skyriaus darbuotojas Čeičį nuvedė pas miesto vykdomojo komiteto pirmininką. Žvilgtelėjęs į dokumentus, pirmininkas paspaudė Čeičiui ranką, paprašė sėsti.

— Grįžo inžinierius-melioratorius Jonas Čeičys. Aš manau, tamsta rektoriau, jis galėtų dirbti mūsų universitete, — pirmininkas telefonu kalbėjo su Kauno Vytauto Didžiojo universiteto rektoriumi.

Po trijų dienų Čeičys sėdėdamas erdviame universiteto melioracijos katedros vedėjo kabinete vartė knygas, sąsiuvinius.

Kažkas pasibeldė.

— Laikas į paskaitą, — pranešė Čeičiui sekretorė.

Po valandos Čeičys džiaugsmo spindinčiu veidu grįžo į savo kabinetą. Padėjęs knygas, praskleidė šilkinę užuolaidą. Žvilgsnis nukrypo į žaliakalnį. Ten, šimkaičių gatvėje Nr. 6 pirmame bute apsigyveno jo šeima. Paskui žvilgterėjo į karo muziejaus sodelį, kuriame linksmai žaidė vaikai. Gatvėmis slinko mašinos, pro universiteto duris skubėjo studentai. Žiūrėdamas į gatvę, Jonas Čeičys susimąstė. Mintyse, lyg kino filme, bėgo jo paties gyvenimo vaizdai.

Čeičį ragino likti amerikiečių zonoje, siūlė laukti geresnių laikų. Bet jis, Tėvynės meilės vedamas, grįžo į Lietuvą.

Ir štai pirmoji paskaita. Rektorius studentus supažindino su naujuoju lektoriumi. Čeičys matė jaunuolių veidus, kurie įtemptai gaudė kiekvieną žodį. Jis išvydo gerai įrengtą studentų valgyklą, matė kaip universiteto kasoje studentams mokėjo stipendijas. Nauji laikai ir nauji žmonės atėjo į universitetą. Žmonės, kurie anksčiau sunkiai kovojo dėl duonos kąsnio ir vien svajonėse galėjo galvoti apie mokslą, šiandien mokėsi universitete. Tokią Lietuvą rado Jonas Čeičys.

Tai buvo 1945 metais.

Prabėgo keleri metai. Čeičys daug dirbo universitete, žemės ūkio akademijoje. O namuose, savo kabinete rašė mokslinį darbą. Jis apvažiavo eilę apskričių rinkdamas medžiagą savo moksliniam darbui. Aplankė Kėdainius, Šiaulius, Rokiškį. Visur matė su kokiu entuziazmu ir meilue darbo žmonės kuria naują gyvenimą.

Apskrityje Čeičys kreipdavosi į daugelį atsakingų darbuotojų su įvairiais prašymais, pasiūlymais. Ir visi jį išklausydavo, kuo galėdami padėdavo, teikdavo žinias. Čeičys matė, su kokia meile visi žmonės rūpinasi jo darbu.

Dūmais išsisklaidė visos abejonės ir spėliojimai.

Darbas universitete buvo gerai atlyginamas, o dar stipendija, kuri skiriama visiems ruošiantiems mokslinius darbus. Čeičiui, jo šeimai nieko nestigo. Turėdamas geras sąlygas, būsimasis mokslininkas sparčiai dirbo.

1948 m. kovo mėn. pradžioje laikraščiuose pasirodė skelbimas, kad Kauno universiteto inžinierius-melioratorius Jonas Čeičys gina disertaciją "Nusausinimo kanalų deformacijos ir jų priežastys" technikinių mokslų kandidato laipsniui įgyti. Kovo mėnesyje, Čeičiui, sėkmingai apgynusiam savo disertaciją, buvo suteiktas technikinių mokslų kandidato laipsnis. Tais pačiais metais Jonui Čeičiui buvo suteiktas docento vardas.

Dabar Čeičys sėkmingai dirba mokslinį darbą. Jo disertaciją universitetas išleido atskira knyga. Baigiamas spausdinti antras Čeičio mokslinis darbas "Maksimalinių debitų nustatymas nusausinimo reikalams reguliuojamų upių ir upelių hidrauliniam apskaičiavimui". Dažnai spaudoje pasirodo Čeičio moksliniai straipsniai, kuriuose keliami žemės nusausinimo klausimai, tikslesnis drenažo išnaudojimas ir t. t.

Norėdamas pasišvęsti vien moksliniam darbui, inžinierius Čeičys perėjo dirbti į Žemės ūkio akademiją, kur hidromelioracijos fakulteto studentams perteikia savo žinias.

Visi Čeičio pažįstami, darbo, mokslo draugai, dabartiniai inžinieriai, profesoriai su pasišventimu tarnauja Tarybų Lietuvos mokslui. Štai, Žemės ūkio akademijoje hidromelioracijos fakulteto dekanu dirba Čeičio mokslo draugas Sklėrius. Kauno universitete Čeičys dirba su hidrotechnikos katedros vedėju inžinierium Macevičium, profesorium Vasiliausku, dėstytojais Dačinsku, Lasinsku ir kitais.

Žemės ūkio akademijos prorektorius akademikas Kriščiūnas nuolat padeda Čeičiui moksliniame-tyrimo darbe.

Inžinierius Čeičys atlieka drenažo tyrinėjimus Kauno apylinkėse, prie Panevėžio Liberiškiuose ir Joniškio apskrityje. Surinkta tyrinėjimų medžiaga bus panaudota naujam moksliniam darbui.

Prieš kurį laiką įvykusi Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos sesija priėmė įstatymą dėl didelių žemės plotų respublikoje nusausinimo, žolių sėjomainos pagerinimo. Po sesijos vyriausybė nutarė Lietuvos TSR Mokslų akademijoje įsteigti melioracijos institutą. Vyriausybė keletai mokslininkų pavedė atlikti steigiamojo instituto parengiamąjį darbą. Šiame rimtame valstybiniame darbe dalyvauja ir Jonas Čeičys.

★★★

Dažnai Čeičių bute žaliakalnyje apsilanko inžinierius Šešelgis, kuris dirba Kauno Vytauto Didžiojo universiteto architektūros fakultete. Inžinieriui Šešelgiui suteiktas docento laipsnis.

Prieš kelias dienas, sekmadienio pavakaryje Šešelgis apsilankė pas Čeičius. Seni pažįstami išsikalbėjo apie praeitį, prisiminė bendrus pažįstamus.

—Tu pameni, Jonai, tą vakarą, kai tik atvažiavome, — kalbėjo Šešelgis. — Mūsų žodžiai pasitvirtino, mes greit pamatėme, kad gerai, labai gerai padarėme sugrįžę į savo kraštą.

— Tu visiškai teisus. Štai dabar dirbame mokslinį darbą, turime plačią ateitį — kalbėjo Čeičys, — o ką būtume turėję ten Vakaruose? O gi sunkų gyvenimą, beviltišką rytojų. Juk dar nemaža mano pažįstamų vargsta DP lageriuose siūlydami savo patarnavimus už sulūžusius grašius svetimiesiems. Antai Pietų Bavarijoje, Kemptene pasiliko profesorius Kolupaila, mano bendradarbiai inžinieriai Daugėla, Bajorūnas. Kėdainiuose Vladas Daugėla sėkmingai dirba melioracijos darbe, o jo brolis Kazys Daugėla vargsta svetimiesiems. Profesorius Kolupaila, inžinierius-melioratorius Rimkus, inžinierius Gabrys, Bajorūnas— visi jie, grįžę į Tarybų Lietuvą, rastų puikias sąlygas moksliniam darbui.

— Taip, taip... Reikia manyti, kad jie visa tai supras, — pareiškė inžinierius Šešelgis.

Po valandėlės abu jauni Tarybų Lietuvos mokslininkai, pakeitę pasikalbėjimo temą, svarstė naujo mokslinio darbo planą.

A. Venckus.

Kaunas 1950 m. sausis.

SEOUL, Koreja. — Pasitraukė pietinės Korejos premjeras Lee Bum Suk.

RANGOON, Burma. — Amerikos pasiuntiniai Burmoje sako, Burmos valdžiai reikia greitos amerikinės paramos karui prieš liaudies partizanus.

Saule pasišvitinęs, bronzavas ir pasilsėjęs, prezidentas Trumanas apleidžia savo žvejinį laivelį Big Wheel, palieka jį Key West, Fla., prieplaukoje. Tačiau ketino dar 4 savaites praleisti kur nuošaliai nuo Washingtono.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ

3-21-50

APYSAKA

13

Parašė A. GUDAITIS—GUZEVIČIUS

(Tąsa)

Ignotas jautė tą pagarbą ir susidomėjimą, kalbėjo laisvai ir nieko nesivaržydamas, netgi duodamas suprasti, kad jis nebe tas senas, kaimo Ignotas...

— Manai, taip iš karto ir puolė tų dvarų žemių dalyt?... — truputį iš aukšto paklausė jis Deksnį ir, nelaukdamas jo atsakymo, paaiškino: — Kalė ir kalė, kad da ne laikas, da ne laikas... Nueisi Liaudies Namuos, dagi prie to Kirenskio, už Nevos upės, grafinios Paninos namai buvę, dabartėlės tai klubas pats didisai... Ir visi, visokių partijų tenai maišos. Nueik, tai visokių kalbų prisiklausysi. Užlips koks studenčiokas stačiai ant bačkos — kudlotas, susvėlęs, juodas visas. Duos, duos, visokių mandryščių prišnekės, o pačian galan — "Anarkija-matj!..." Arba storulis koksai, su pelerina, su akiniais auksuotais, su pagurkliu nusikorusiu, — kadėtas, jė sėras, ar dumskis koks, — nė velnias jų nerazrinks tenai! Ale jie kaip sustarę, — visi prieš šoksta! "Ne laikas" ir "ne laikas!" Žemė dalyt ne laikas, karai baigt — ne laikas! Tai kad šveitė tuos dūdorius matrosai, — net pyškėjo!... Užlipa matrosas šnekėtų: "Katrie norit žemių išdalinimo, — pakelt rankas!" Tuoj pakelia, — pati gi tirštuma, dauguma, net galvų nematyt per tas rankas!... "Vot, sako, tai jūs dauguma, tai jūs ir bolševikai, nuo žodžio "bolša," o katrie nenori, — tų mažuma, tai jie menševikai: "menša!..."

Kas tai buvo menševikai ir kas bolševikai, Deksnys jau girdėjo, bet ar teisingai aiškino jam Ignotas, tuo jis neabejojo ir dėjosi galvon viską, kaip švenčiausią teisybę...

— Tai, sakai, gyvenimas dabar tenai, a? — su pavydu pasižiūrėjo jis į Ignotą.

— A kaipgi! — atsiliepė Ignotas.

— Tai manai grįžt?

— Manau.

— A kaipgi grįžtum, kadgi — karas.

Ignotas susimąstė: "Taip jau kalbant, negi karas, — jaugi taika surašyta... Ale pamėgink tu sugrįžt... Kurgi su vaikais, su pačia?... Igi išjudinsi iš vietos... Paibelis!... Ir taip šuniava, ir taip šuniava..."

Paskutiniuosius žodžius jis pasakė garsiai, ir Deksnys tuoj įsikabino:

— Aš ir sakau: kad galėtų, — visi tenai išlėktų. A kaipgi išlėksi, kad pririštas gyvenimo esmi!... Turi būt ir čia, kaip Rosijoj!

* * *

Mokytoją jie surado prie juodalksnio krūmo, netoli ridulio vakariniame Palūgės šlaite.

Valandėlę Ignotas ir mokytojas tylomis žiūrinėjo vienas antrą, paskui vis taip pat, be žodžio, susitvėrė į glėbius.

Mokytojas atrodė Ignotui gerokai pasikeitęs, nors jis ir buvo toks pat liesas, o plaukai jo vis taip pat "ežiuku" aukštyn suvaryti, ir vis taip pat jam tebesviro žemyn "lietuviški ūsai," ir vis tokia pat tebebuvo santūri išminčiaus ir kentėtojo šypsena, bet prie akių, prie tų nuostabiai ramių akių tankiau susimetė raukšlės ir pagilėjo grioveliai nuo šnervių iki smakro.

— Matai, matai, sensti, draugas... — susijaudinęs tapšnojo mokytojo petį kalvis. — Aš — tai kaip baterijos šakninis: galiu patrankas tampyt! Nieko man nesdaro, — nei apkasai, nei šrapnėliai, nei vikai čečevikiai... Hihi!...

Deksnys pasiliko tik bebalsis stebėtojas per visą tą susitikimą. Tiesą sakant, ir mokytojas visai nedaug tekalbėjo, — vis klausė Ignoto.

Ne, kalvis nebebuvo toks, kaip anksčiau, — aštresnis ir atidesnis liko jo pilkų, nedidelių akių žvilgsnis, apvalesnė, kandesnė kalba, gal net pasididžiavimo, na, — tegu jau, — savigarbos pasigavęs.

— Carų pakajuos buvau, pačiuos jau imperatorienės namuos! Tai, kad gyvenu!

Kalbos jam netrūko. Ir visa tai, ką jis pasakojo, buvo daiktiška, kūninga. Netgi atitrauktos sąvokos turėjo akivaizdų, net apčiuopiamą pavidalą. Pasakodamas apie kareivių konferenciją, jis pasigyrė pats buvęs paskirtas su keturiais draugais "intnešt rezoliucijos" nuo jų brigados artileristų ir, abi rankas ištiesęs, rodė, kaip jis pats savo rankom *intnešė* rezoliuciją ir padėjo prezidiuman — "ant tokių pastolių stalas."

Mokytojas šyptelėjo, klausydamas Ignoto išvedžiojimų. Buvo net tam tikro gudravimo Ignoto kalboje, — tartum grožėjosi savo darbais, tartum sakė: "Va, matai, koks aš dabar! Aš dabar ir pats — ne pėsčias!"

"Ar jis pasiųstas, ar atbėgęs, ar jis gavo "ryšį ir žodį" iš draugų, ar jis tik šiaip sau, prisiklausęs prakalbų, pasigavęs ūpo, šneka be ypatingo įsigilinimo: tą matė, kitą matė, nusiklausė šūkių, ir tiek..." svarstė mokytojas.

— O kaipgi tu parėjai? — pagaliau paklausė jis Ignoto.

Ir Ignotas negalėjo iš karto atsakyti...

Jam buvo gėda pasakoti apie pralaimėjimą, apie visą eilę pralaimėjimų, atsitraukimą ir blaškymąsi po miškus... Bet vis dėlto jis ryžosi:

— Du mėnesius ėjau, iki parėjau... Pašovė per užpuolimą vokietis... Užgriuvo, — taika ne taika!... Velniop viskas... Ašelonai, sandėliai, pakauzai pilni... Artilerijos parkai... Lazaretai, arsenalai — viskas jam... Pakliuvom kaip maišan ir sulindom miškuos... Nemanyk, ne dezertyras koksai!... Ag aš tik nuo septyniolikių metų ir pradėjau kariaut kaip reikiant!... Kaip paėmė apalčenijon keturiolikiais, tai negi tai karas buvo; įbruko berdanką (Berdano sistemos šautuvas su vienu užtaisu) rankos, parodė, iš karto galo gilzę kišt, ir paguldė apkasan prie Kazlų Rūdai, ir voliojaus, iki peršovė...

Vieną kartą, gulėdamas apkase Marijampolės priemiesčio daržuose, Ignotas matė vokiečių cepeliną, kuris, tamsus ir didelis, lyg debesis, nuplaukė padangėmis, grėsmingai urgzdamas. Kol barzdotieji *opolčencai* susigaudė, cepelinas buvo toli už fronto linijos. Tik paryčiu grįžtantį atgal mėgino apšaudyti jį barzdotieji naujokai. Aukštininkas nuvirtęs, Ignotas taikė ilgavamzdį, griozdišką savo pabūklą tiesiai į dangų, viršum savęs, o paleidęs vieną šūvį, turėjo kastuvėliu atmušti spyną, įsprausti naują šovinį ir iššovęs vėl mušti spyną...

— Ar su tokiu žarstekliu prieš cipilinus?

Nebuvo pasitikėjimo caro imperijai nei taikoje, nei kare... Prie Kazlų Rūdos Ignotą sužeidė, ilgai vežiojo po įvairias pafrontės ligonines, gydė, tvarstė, paskui paskyrė į artilerijos arsenalo kalvę Novgorode.

Čia būdamas pasiekė Petrapilį ir per pabėgėlių komitetą susirado brolį Norbertą — Putilovo įmonių tekintoją.

Vos tiktai po darbo atitrūkęs nuo arsenalo žaizdrų, Ignotas garlaiviuku persiirdavo Volchovą, o jau, aname krante esant, patekti į Piterį (Petrogradas) buvo vieni niekai. Traukinėlis visada perpildytas ,bet ten visi buvo tokie pat savi, kaip ir arsenalo dirbtuvėse, kaip kareivinėse ir Piterio gatvėse! Ir kalbos buvo visur tos pačios: apie prakeiktą karą, badą ir spekuliaciją, apie carienę vokietę, apie dvasininkus-pardavikus ir Sibiro valkatą Grišką, carienės meilužį, didžiųjų kunigaikščių paskandintą po Nevos ledu.

Norbertas suvedė brolį su nematytais žmonėmis.

Susirinkimai būdavo daugiausia Zabalkansko prospekte.

Pirmą kartą Norberto pakviestas į lietuvių putiloviečių sueigą, Ignotas buvo labai nustebintas, pamatęs ilgaplaukį, aukštą žmogų su "pelerina," su stora ąžuoline lazda ir su tamsiais akiniais. Jo niekas nevadino vardu, bet tik "studentu" arba "Juodaakiu."

Tą dieną jis pirmininkavo susirinkime, — perskaitė telegramą: "Leninas atvyksta į Finliandijos stotį," ir nutraukė susirinkimą: — Į stotį!

(Bus daugiau)

Dr. S. Matulaitis

Iš kur kilęs žmogus

(Tąsa)

IX

KĄ PARODO ŽMOGAUS GEMALO VYSTYMASIS

Vokiečių mokslininkas Hekkel'is, pasiremdamas mokslo tyrimais, nustatė taisyklę, kurios pagelba mes su dar didesniu tikrumu galime nustatyti ne tik žmogaus kilmę iš gyvulių, bet ir jos vystymosi kelius. Tyrimai parodė, kad gyvulių gemalas, besivystydamas, sutrumpintoj formoj į kelis mėnesius pakartoja visas tas tarpines formas, kurias perėjo to gyvulio prabočiai, besivystydami, pradedant iš vienlastinio ir užbaigiant dabar esamąją forma. Kiekvienos gyvos esybės, drauge ir žmogaus vystymasis prasideda iš vienos tik ląstelės moteriško kiaušinio, iš kurio po apvaisinimo ima vystytis daugląstinis organizmas. Visų gyvulių, neišskiriant ir žmogaus, gemalai dalinai panašūs. Skirtas tarp jų pasirodo tiktai vėliaus. Varlė antai, kaip žinome, leidžia kiaušinius į vandenį. Iš jų pirmučiausia išsivysto buožgalvės, vandeniniai gyvuliai, kvėpuoją pažiaunimis. Po to, perėjusi visą eilę tarpinių formų, buožgalvė virsta plaučiais kvėpuojančia varle. Tokius pat vystymosi laipsnius pereina ir ugninė salamandra (driežas). Bet kita salamandrų rūšis — Alpių salamandra iš kiaušinio išsivysto stačiai kaipo plaučiais kvėpuojantis gyvulys, užtai gemalo formoj tam tikru vystymosi periodu turi aiškiai išsivysčiusias pažiaunis, kas parodo, kad ji kitados vystėsi iš buožgalvės, gyvenančios vandenyje.

Iš to viso matome, kad sunku atskirti kieno tai gemalas, gyvulio ar žmogaus. Tiktai paskutiniame vystymosi periode tas skirtas pastebimas. Pirmais savo vystymosi laikais visi gemalai, reiškia ir žmogaus, greičiaus panašūs į žuvį, negu į kitą kokį gyvulį, neturi nė rankų, nė kojų, užtai pryšakiniame gale ties galva yra pažiaunių plyšiai, kaip pas žuvį. Gemalų širdis ir kraujagyslės tuo metu taip yra susitvarkę, kaip tarytum jie būtų žuvys. Antrame mėnesyje pas visus yra ilga uodega. Trečiame mėnesyje pas žmogaus gemalą uodega jau išnyksta, užauga pažiaunių plyšiai. Pasižymi jau rankos ir kojos, ant galūnių dagi matyt 5 pirštai. Bet tuo metu atskirti ar tai žmogaus ar kurio gyvulio gemalas dar nėra galimybės; taip pat išveizi ir driežo, ir paukščio, ir triušio ir kitų gyvulių gemalai. Apie tai, kad 5-6 mėnesyje žmogaus gemalas būna apžėlęs plaukais jau kalbėjome.

Visa šitai parodo, kad žmogus ne atskirai nuo kitų gyvulių sutvertas, bet kad jisai išsivystė iš gyvulių, perėjęs ilgą evoliucijos kelią ir kad jo prabočiais milionai metų atgal buvo žuvys, kurios kaip žinome yra pirma, prasčiausioji stuburinių gyvulių forma. Per tą formą turėjo pereiti ir tobuliausia žinduolių rūšis—žmogus.

Tiems, kurie tiki pasakomis, būk dievas sutvėrė žmogų savo pavidalu, reikia pažymėti, kad tas "sutvertojas" turėjo būti didelis juokdarys ir originalas, kad įsakė žmogaus gemalui tuolame savo vystymosi laikotarpyje būti panašiu beždžionės, šuns ar varlės gemalui. Be to jam atėjo į galvą ir kitos dar nesuprantamesnės nesąmonės: jisai aprūpino šuns, karvės, kiaulės, beždžionės ir žmogaus gemalus tulame jų vystymosi laikotarpyje žuvų žiaunomis. Tegul jau kiaulei—ta bent purvynę maudytis mėgsta, bet šuva, karvė, beždžionė ar žmogus, už ką juos žiaunomis apdovanojo? Arba kam apdovanojo žmogaus gemalą uodega ir tai tik trumpam laikui?

Štai klausimai, kurių joki krikščionybės gudragalviai negali išrišti. Užtai visi tie keisti reiškiniai labai lengvai ir įtikinančiai išaiškinami tuomi, kad tolimieji ir žmogaus, ir beždžionės, ir kiaulės, ir šuns, ir kitų gyvulių bočiai, kada tai milionai metų atgal gyveno vandenyje, kvėpavo žiaunomis, kaip dabartinės žuvys.

X.

ARTIMIAUSI ŽMOGAUS GIMINĖS.

Iš viso to, kas anksčiaus pasakyta, nėra abejonės, kad žmogus sulyg savo kūno sustatymu surištas su guvuliais, kad joki dievai netvėrė jo nė skyrium, nė drauge su gyvuliais, bet kad žmogus, milionams metų bėgant, evoliucijos keliu vystėsi drauge su kitais gyvaisiais organizmais, kol pagalios iš tobuliausių pasaulyje gyvulių žinduolių išsivystė dar tobulesnė esybė, kurią mes vadiname žmogumi. Linnejus pirmutinis, pasiremdamas mokslo daviniais, pastatė žmogų greta su gyvuliais, priskirdamas jį prie primatų būrio. Bet primatai arba, kitaip sakant, beždžionės skiriasi į įvairias rūšis. Yra žemesnės rūšys: t. y. žemiaus savo kūno organizacija stovinčios, labiaus panašios į gyvulius, ir aukštesnės, daug artimesnės žmogui. Žemesnės, paprastai moksle vadinamos lemurais; jos labai panašios į plėšriuosius žvėris: turi iltinius dantis, turi spenius ne tik ant krūtinės, bet ir ant pilvo, turi ir kitas gyvulio žymes. Aukštesnėsės beždžionės neturi minėtų gyvulio ypatybių. Jas savo keliu skiria į plačnoses ir siauranoses beždžiones. Siauranosės dar skiriamos: į paprastąsias beždžiones (pavianas, makaka) ir į žmogų panašiąsias beždžiones (iš graikiško—antropoidai). Prie antropoidų priklauso: gibonas, šimpanzė, orang-utang ir gorila. Jos didesnės už visas kitas beždžiones, neturi uodegos; jų smegenys panašios į žmogaus smegenis.

Kame gi pasireiškia jų panašumas į žmogų? Jau patsai pavadinimas orang-utangu (girinis žmogus) parodo, kad jis iš tikrųjų panašus į žmogų.

Šitos panašiausios į žmogų, už tai ir vadina jas antropoidais.

Gorila gyvena Afrikoj; ūgiu (ligi 2 metrų) ji beveik lygi augalotam žmogui, stipri; ant burnos, delnų ir padų plaukų neturi; seni patinai turi barzdą, ant galvos auga ilgi plaukai, kurie gorilai pasenus darosi žili. Jos snukis juodas, blizgantis, labai panašus į negrų veidą. Iš džiaugsmo gorila muša save į krūtinę ar ploja delnais. Vaikščioja paprastai

(Daugiau bus)

Estijos liaudies ūkis

Rašo **Arnoldas Veimeris**

Paskelbtas Estijos TSR Centrinės Statistikos Valdybos pranešimas apie valstybinio plano respublikos liaudies ūkiui atkurti bei išvystyti įvykdymo rezultatus 1949 metais. Tas pranešimas byloja apie tolesnį nenukrypstamą Tarybų Estijos liaudies ūkio bei darbo žmonių materialinio — kultūrinio lygio pakilimą. Produkcijos išleidimo apimtis, nustatyta 1949 metų valstybiniame liaudies ūkio plane, tą visa Estijos pramonė įvykdė 107 procentais. Palyginti su 1948 metais pramonės produkcijos prieauglis sudarė 23 procentus, o palyginti su prieškariniu laikotarpiu respublikos pramoninė produkcija padidėjo daugiau kaip dvigubai. Jau 1949 metais Estijos įmonės dirbo aukštesniame lygyje, negu tai buvo numatyta plane 1950 metams — paskutiniesiems pokarinio penkmečio metams.

Visos pagrindinės pramoninės ministerijos, taip pat sąjunginės priklausomybės vadovaujančios įmonės, žymiai viršijo valstybines užduotis. Pavyzdžiui, Civilinės gyvenamųjų namų statybos ir statybinių medžiagų pramonės ministerija metinį planą įvykdė 123 procentais, Žuvies pramonės ministerija — 106 procentus, Miško ir popieriaus pramonės ministerija — 105 procentais ir t. t. 1949 metais žymiai padidėjo gamyba tokių dirbinių, kaip elektromotorai, elektros laidai, fosforitiniai miltai, durpių briketai ir kt.

Rimtai išaugo lengvoji ir maisto pramonė, gaminanti prekes gyventojams. Antai, medvilnių audinių pagaminta 85 proc. daugiau, negu 1948 metais, lininių—23 procentais, šilkinių —17 procentų, odinės avalynės — 28 ir guminės — 82 procentais, trikotažinių baltinių — 28 procentais, mėsos konservų — 92 procentais, konditerijos dirbinių — 22 procentais, sviesto — 17 procentų ir t. t.

1949 metais Estijos įmonėse buvo plačiai įdiegiama nauja šiuolaikinė technika, aukštai produktyvūs technologiniai procesai, taip pat toliau sparčiai buvo mechanizuojami sunkūs ir daug darbo reikalaujantieji darbai. Ypač daug nuveikta skalūno kasimo bei skalūno perdirbimo pramonėje, tekstilės bei maisto įmonėse. Dėka to, kad buvo padidintas aprūpinimas energija ir racionalizuota gamyba, darbininkų darbo našumas padidėjo 11 procentų, palyginti su pirmesniaisiais metais.

Pereitaisiais metais respublikoje sparčiais tempais ir dideliu mastu buvo tęsiama kapitalinė statyba. Stambios lėšos investuotos į lengvąją maisto, mėsos—pieno bei vietinę pramonę, taip pat į gyvenamųjų namų bei kultūrinę statybą.

Ypač reikia pažymėti gyvenamųjų namų statybos sėkmingą įvykdymą. Talino, Narvos, Tartū skalūno baseino darbo žmonės gavo dešimtis tūkstančių kvadratinių metrų naujo gerai sutvarkyto gyvenamojo ploto. Pereitaisiais metais taip pat atiduota naudotis keletas erdvių daugiaaukščių mokykloms pastatų, ligoninių, vaikų darželių.

Pramonės augimą lydėjo darbininkų ir tarnautojų skaičiaus didėjimas. 1949 metais vidutinis mėnesinis darbininkų skaičius pramonėje padidėjo 13 procentų, palyginti su pirmesniaisiais metais. Dešimtys tūkstančių darbininkų patobulino savo kvalifikaciją stachanovinėse mokyklose, techninio minimumo kursuose, įvairiuose rateliuose.

Kaip yra žinoma, 1949 metų kovo 1 dieną buvo užbaigtas antrasis maisto bei pramoninių prekių kainų sumažinimo etapas. Tatai privedė prie tolesnio darbo žmonių realaus darbo užmokesčio bei perkamojo pajėgumo išaugimo, kas palankiai atsiliepė prekių apyvartos išsivystymui. 1949 metais gyventojams buvo parduota įvairių prekių žymiai daugiau, negu pirmesniaisiais metais. Ypatingai daug buvo pirkta šilkinių, medvilninių bei lininių audinių, odinės bei guminės avalynės, mėsos, žuvies, sūrio, konditerijos dirbinių. Respublikos gyventojai pereitaisiais metais įsigijo šimtus lengvųjų automobilių bei motociklų, tūkstančius radijo imtuvų, siuvamųjų mašinų, fotoaparatų.

1949 metais padidėjo žemės ūkio produktų atgabenimas į miestų turgavietes. Tai yra tiesioginis kolūkinės santvarkos pergalės Estijoje rezultatas. Tas faktas, kad individualiniai valstiečių ūkiai masiškai pasuko į kolektyvizacijos kelią — svarbiausias pereitųjų metų rezultatas jaunosios tarybinės respublikos žemės ūkyje. 1949 metais Estijoje sukurta 2,600 naujų kolūkių. Iš viso dabar respublikoje yra 3,017 kolūkių, vienijančių 80 procentų visų valstiečių ūkių. Visi kolūkiai sėkmingai praleido žemės ūkio metus, surinko aukštesnį derlių negu 1948 metais, ir pirma laiko įvykdė įsipareigojimus žemės ūkio produktų pristatymo valstybei atžvilgiu. Pereitaisiais metais beveik visi kolūkiai (išskyrus žvejybos kolūkius) įsitaisė keturias gyvulininkystės fermas.

Tarybų valstybė rimtai padėjo jauniems kolūkiams traktoriais, žemės ūkio mašinomis, mineralinemis trąšomis ir kreditais. 1949 metais respublikoje buvo įsteigta 15 naujų mašinų — traktorių stočių, o MTS viršijo metinį traktorinių darbų planą: jos įdirbo beveik 2,4 karto daugiau žemės, negu 1948 metais.

1949 metų gruodžio mėnesį 38 Talino įmonių kolektyvai, pirma laiko įvykdę pokarinį penkmetį, kreipėsi į visus respublikos darbo žmones, kviesdami juos išplėsti visaliaudinį socialistinį lenktyniavimą, turint tikslą tinkamai sutikti įžymią datą — Tarybų valdžios įsikūrimo Estijoje dešimtmetį — 1950 metų liepos 21 dieną.

Priešakinių įmonių iniciatyva rado platų atgarsį respublikos darbininkų, tarnautojų, kolūkiečių tarpe.

IŠBRAUKTAS ŠNIPAS

Chicago. — Illinojaus Komunistų Partija išbraukė Josephą K. Hellmuthą kaip valdžios šnipą-provokatorių.

CLEVELANDO ŽINIOS

Klerikalų Gauja Užpuolė Jubiliejinį Bankietą

(Tęsinys iš Laisvės Nr. 59)

Į svetainę jie atėjo, pasiskirstė ir stovėjo taip, kad jų buvo vargiai pusantro šimto, o užėmė didesnę dalį tokios erdvingos svetainės. Tas man primena matytą paveikslą knygoje "The March of Evil," parašytoje profesoriaus James Sheldon ir buvusio mūsų ambasadoriaus Vokietijai James W. Gerard. Knygoje yra bruožai iš istorijos nacizmo įsigalėjimo iki jo žlugimo. Pirm negu Hitleris pilnai įsigalėjo Vokietijoje, ten irgi buvo organizuojamos chuliganų gaujos, kaip ir Clevelando klerikalai turėjo suorganizavę pulti mūsų jubiliejinį bankietą. Vokietijoje tokių padaužų gaujos būdavę apsiginklavę akmenimis, pagaliais ir metaliniais krumpliais. Vienoje paveikslo nuotraukoje matosi fašistinių padaužų, pasiskirsčiusių visu gatvės pločiu ir besikvatojančių iš žmonių, kuriuos jie turi parsitrenkę gatvėj. Tokios hitlerinės chuliganų gaujos puldinėjo priešnacinių organizacijų ir unijų susirinkimus ir gatvėse jiems nepatinkamus žmones.

Taip elgiasi ir lietuvių klerikalų suorganizuoti dipukai ir vietiniai bažnytiniai chuliganai, puldami priešfašistinių bei apšvietos organizacijų sueigas Amerikoje. Jie, panašiai, kaip ir hitlerinės chuliganų gaujos, pasklidę po svetainę, plūdo mus fašistiniais žodžiais. Jonas Rimutis (katalikų buletine vadinamas Jonu Ramanausku), skaitė "deklaraciją" iš jų išleisto lapelio, o Vincas Minkūnas skaitė tą pačią "deklaraciją" anglų kalba. Toje "deklaracijoje" jie įvardina komunistinėmis tris progresyves organizacijas, iš kurių dvi nesiranda mūsų organizacijų sąraše. O 15 katalikiškų bei tautiškų organizacijų, kurių vardu jie tą "deklaraciją" išleido, didžiuma to nežino, nes jie išleisdami jų neatsiklausė. Mat, viskas buvo daroma fašistine metoda.

Kaip ilgai jie čia būtų alasavoję ir mėginę išprovokuoti muštynes, kokiu tikslu jie buvo užblokadavę svetainės užpakalines duris su Obelieniaus duonos išvežiojimo trokeliu,— mums neteko sužinoti, nes Slovėnų Namo Bendrovės pirmininkui pavyko prisišaukti policijos saržentą, kuris atvykęs su keliais policistais buožėmis mosikuodami išvijo, lyg galvijų bandą, iš svetainės, ir tuomet svetainėje vėl pasidarė viskas ramu.

Prasidėjo Bankieto Pietūs ir Prakalbos

Svečiai, apie 200, kuriems teko prasiskverbti pro tų fašistuojančių chuliganų kumščių ir žalių kiaušinių blokadą, susėdę prie stalų aiškino vieni kitiems, kad panašūs įvykiai būtų kasdieniniais ir nebeliktų žmogaus privatiškumo, nes tokios fašistinės gaujos veržtųsi visur į žmonių privatiškus namus bei įstaigas ir pasiimtų, kas jiems patiktų, jeigu Amerikoje įsigalėtų fašizmas.

Taip svečiams bešnekučiuojant, bankieto šeimininkės aprokrovė stalus gardžiais, šiltais valgiais, ir svečiai ėmėsi pietauti. Baigiant pietus prasidėjo prakalbos, draugui Žebriui pirmininkaujant. Pirmutiniu kalbėtojum buvo išsauktas buvęs J. V. kongresmanu, o dabar einantis Progresyvių Partijos direktoriaus pareigas Hugh DeLacy, kuris, tarpe kitko, sakė:

"Šitoks pasielgimas tų žmonių, kurie įsilaužė į šią privatiškam tikslui parenduotą salę, mėgindami išardyti 35 metų sukakties paminėjimą nuo įkūrimo Lietuvių Literatūros Draugijos, yra begėdiškas!

"Nariai šios draugijos atvyko į šią šalį, dauguma iš jūsų daug metų atgal, kad pabėgti nuo carų tironijos, priespaudos ir nuo neapkenčiamos militarinės tarnybos, kuri buvo uždėta ant Lietuvos ūkininkų ir darbininkų. Pasibjaurėtina, kad fašistinio palinkimo pabėgėliai, kaipo atstovai senosios Lietuvos fašistinio režimo, nuo kurio jūs matėte reikalo pabėgti, šiandien čia su klerikalų pagalba ryžtasi prispausti ir pavergti jus.

"Šiandien Amerikoj reikalinga įvairaus įsitikinimo ir tautinio paėjimo žmonėms veikti kartu dėl savigarbos, kad galėtų išlaikyti pastovią taiką tarpe socialistinės ir kapitalistinės santvarkos.

"Šiandien yra reikalinga ne daugiau ir didesnių bombų, bet daugiau ir geresnio susipratimo. Lietuvos liaudis ir Jungtinių Valstijų liaudis pageidauja to paties. Mes norime gyventi taikingai iki galo. Mes norime susikurti sau gyvenimą prie naudingo darbo. Mes norime užsidirbti pakankamai ir gauti pakankamai laiko nuo darbo, kad gyventi kaipo kultūringi žmonės. Mes norime matyti savo vaikus ir jų vaikus, gyvenančius laisvėje ir vertybėje.

"Progresyvių Partija, kuri tik ką atlaikė savo antrą metinę Nacionalę Konvenciją, yra vienintėlė iš trijų politinių partijų, kuri pasistatė žmonių siekius kaipo savo. Chicagoje 1,137 delegatai, atstovaujanti 34 valstijas, įrodė, kad mūsų partija yra vieninga ir ji gyvuos. Mūsų konvencija išstojo už išlaikymą taikos. Ji išstojo pilnai pasiryžusi kovon už visuotinas civilines teises negrų žmonėms ir už padarymą galo persekiojimui sveturgimių. Mes stojame už atmetimą Mundt-Ferguson biliaus ir už išlaisvinimą darbo unijų judėjimo iš Taft-Hartley akto retėžių.

"Progresyvių Partija supranta, kad jūs, vyrai ir moterys, kurie sėdite prie šių stalų, veiksite per jūsų gyvenimą už išlaikymą Amerikos žmonių idėjų ir idėjų Lietuvos žmonių, iš kur jūs atvykote. Mes sveikiname jus ir jūsų garbingą apšvietos draugiją."

Antra iš kalbėtojų buvo dgė K. Abekienė iš Chicagos, kuri davė gerą prakalbėlę, pasmerkdama fašistinę gaują, kuri buvo pasikėsinusi sužaloti Bimbos sveikatą ir užplūdo mūsų ramų jubiliejinį bankietą. Paskiau prisiminė apie Moterų Dieną ir moterų pareigas veikime apšvietos ir išlaikymo taikos judėjime ir kitais moterų klausimais.

Trečias kalbėtojas buvo svečias, einantis LLD Centralinio Komiteto pirmininko pareigas, autorius ir Laisvės redaktorius, kuris tik per savo apdairumą išliko nenulinčiuotas per lietuviškų kryžiokų fašistinę gaują, draugas Antanas Bimba. Kalbėjo keliais klausimais: apie mūsų LLD pergyventą 35 metų laikotarpį, Marshallo Planą, krizės neišvengiamumą, apie angliakasių kovingumą ir laimėjimą, kaip smulkiems biznieriams bankrūtas žiūri į akis ir, žinoma, negalėjo praleisti neužsiminęs apie lietuviškus kryžiokus, nuo kurių jis vos išliko gyvas. Bimba sakė, kaip nekurie dipukai, buvę Smetonos fašistinio režimo laiku policijantais, Lietuvos žmonių kankintojais, paskiau tarnaudami Hitleriui, žudė Lietuvoj žydus ir progresyvius žmones. Dabar jie, atvažiavę į Ameriką, ieško panašaus darbo. Draugas Bimba perspėjo būti prisirengusiems prieš jų užpuolimus ir teismo keliu nubausti tos govėdos organizatorius už jų padarytas šios dienos nedorybes.

Baigus Bimbai kalbėti, svečiai sumetė aukų $162 dėl apsigynimo nuo fašistuojančių kryžiokų. Aukotojų vardai bus paskelbti vėliau. Paskiau tapo priimta rezoliucija prieš Mundt - Ferguson bilių (S 2311), kurios kopijos tapo pasiųstos prezidentui Trumanui, senatoriui Robert Taft ir sen. Scott Lucas.

J. N. S.

KĄ DARYTI DĖL SKAUSMŲ REUMATIZMO ARTHRITIS

Jeigu jūs kenčiate nuo NUGAROS SKAUDĖJIMO, RAUMENŲ GĖLIMO, SCIATIKOS, STRĖNŲ SKAUSMŲ, NEURALGIJOS, SĄNARIŲ SUSTINGIMO, NEURITIS, PODAGROS, ir tt., PABANDYKITE RADE TABLETS dėl gerų pasekmių. Mes norime, kad jūs pamėgintumėte RADE TABLETS (BANDOMĄJĮ KIEKĮ) be jokių lėšų jums. Nesiųskite pinigų, o tiktai savo vardą ir adresą, tad mes jums tuoj pasiųsime tabletėlių. Visi nurodymai ant pakello. Nieko jumsj nekėsuos, jei nepatiks.

NORTHWAY PHARMATICAL CO.
439 North Street
ROCHESTER 5, NEW YORK
Dept. 35

DIDŽIOSIOS IŠKILMĖS

Šią vasarą turėsime didelių iškilmių. Įvyksta LDS suvažiavimas ir jis bus Brooklyne. Supraskite, kiek daug delegatų atvyks iš kitų miestų. Jie čia viešės ištisą savaitę laiko. LDS konvencija bus laikoma pradžioje liepos.

★

Sekmadienį, liepos 2 d. (July 2nd) įvyks dienraščio Laisvės Piknikas. Visi delegatai ir kiti svečiai, atvykę su delegatais, dalyvaus Laisvės piknike. Tai turėsime gražų pikniką, pasimatysime su daug svečių iš kitų miestų.

★

Visi turėkite mintyje Laisvės pikniką, visi būkite pasirengę jame dalyvauti. Užsisakydami vakacijom vietas turėkite mintyje, kad liepos 2-rą jūs turite būti Laisvės piknike. Pakvieskite ir savo draugus, parašykite laiškelį tiems, kurie toliau gyvena.

★

Dienraščio Laisvės piknikas bus toje pačioje vietoje, kaip pernai, — visiems gerai žinomoje vietoje:

Klaščiaus Clinton Park

Betts ir Maspeth Aves., Maspeth, L. I., N. Y.

Nuo užgimimo buvusi nerege, 2 metų Gail Heyn siekia imti savo paveikslą, atsispindintį veidrodyje. Mergytės motina, Des Moines, Ia., gyventoja, planuoja ne už ilgo kūdikį paduoti antrajai operacijai, nuimti kataraktą nuo antrosios akies.

LOWELL, MASS.

IKI ŠIOL NEPAŽYMĖTI ĮVYKIAI

Šių metų vasario 4 dieną čyia apsivedė draugės V. Kaladinskienės duktė Alice Borden. Buvo plačiai žinoma, kaipo plaukų dabintoja iš profesijos ir kaipo malonaus atsinešimo į visus žmones. Tenka palinkėti jai laimingo vedybinio gyvenimo.

Alicės tėveliai Kaladinskai irgi labai malonūs žmonės. Juos kai kada tenka susitikti mūsų parengimuose.

Feliksas Kaladinskas (Alicės patėvis) taiso čeverykus po Nr. 33 Coburn St. Užklaustas, kaip gi einasi, atsako: "E, daug nesitikiu, bet pragyvenimą vis padarau."

★

Kitos Gražios Vestuvės

Vasario 11 dieną apsivedė Jonutė Daugirdaitė su Bernardu Greenbergu. Tai draugų Uršulės ir Jono Daugirdų jauniausioji dukrelė. Jonė ir Bernardas — abu jauni, abu gražūs ir laisvu pažiūrų, todėl ir apsivedė laisvai ir gražiai, su civilinėmis apeigomis. Kaip gražios buvo jų laisvos vedybos, taip linkime jiedviem ir gražaus, linksmo, laimingo ir ilgo vedybinio gyvenimo.

Po vedybų jaunavedžiai išvažiavo į New Yorką kurti naują gyvenimą.

Jonutės tėveliai pasilieka vieni po senovei gyventi ir darbuotis visuomenės reikaluose.

Jonutė po savim paliko niekieno neužvaduotą vietą Lowellio jaunuomenės — pažangios jaunuomenės — judėjime. Tai buvo veikli ir sąmoninga jaunuolė. Kas ją užvaduos?

★

Šių metų vasario 14-tą dieną čia pasimirė prieglaudos namuose Jonas Žuris, 75 metų amžiaus.

Kadai tai buvęs laisvų pažiūrų žmogus. Jo ūkyje progresyviai žmonės turėdavo patogią vietą visokiems išvažiavimams vasaros sezonuose. Tuomet skaitė Laisvę ir visuomet dalyvaudavo pažangiųjų parengimuose bei prakalbose. Tačiau jam susenus, pasilikus našliu ir po kitokių prietikių jis ūkį pardavė. Pats pasidavė į senų žmonių prieglaudą, inešdamas ten savo likusį turtą, ir taip ten gyveno, iki 14 dieną vasario išsiskyrė iš gyvųjų tarpo.

Ilsėkis, Jonai, ramiai šios šalies žemėje, po kurią tu gana ilgai vaikščiojai nuo pat atvažiavimo iš Suvalkų rėdybos, gražios Lietuvos.

★

"Gerbūvis" Tik už Kampo

Še jums, 500 audėjų, verpėjų ir kitokių U. S. Bunting dirbtuvės darbininkų, velykinė dovana! Penki šimtai vyrų ir moterų šiomis dienomis paleidžiama visiškai iš darbo, nes dirbtuvė visiškai užsidaro.

Darbininkai rūpinasi - dejuoja, ką dabar darys, kur gaus kitą darbą? Baimė nedarbo purto kiekvieną, kuomet mato, jog ir kitur dirba tiktai po tris dienas į savaitę.

J. M. Karsonas.

Worcester, Mass.

"GIEDA GAIDELIAI" GERAI PAVYKO

Balandžio 1 d., rūpesniu ALDLD 155 ir 11 kuopų, buvo suvaidinta 4-rių veiksmų drama "Gieda Gaideliai," parašyta Lietuvos rašytojo Juozo Baltušio. Vaidino brooklyniečiai aktoriai ir suvaidino labai gerai.

Oras buvo patogiai palankus. Publikos prisirinko pilnutėlė Lietuvių Salė, gal virš 500. Ne vien iš daugelio Massachusetts miestų suvažiavo, bet buvo atvykusių iš Connecticut ir New Hampshire valstijų pamatyti veikalo. Iš Bostono buvo pilnutėlis didžiulis busas ir dar privačių mašinų buvo.

Buvo gandų, kad dipukai ir šį parengimą pikietuos, bet nepasirodė. Labai prasti atbalsiai eina apie kovo 26 d., kada jie pikietavo LLD kuopų jubiliejinį parengimą. Net pats vienas iš pravadyrių, Krasinskas, Amerikos Lietuvyj verkia - aimanuoja, kad jo šalininkai netaktiškai elgėsi. Jis ten tauškia, būk iš rengėjų pusės kas tai rodė pikietininkams liežuvį. Įsitėmykit fašistuko logiką: pikietininkai atėjo su biauriais užrašais pulti senus Amerikoj gyvenančius lietuvius, tai su pyragais juos reikėjo pasitikti! Ačiu iš pažangiųjų pusės šaltam užsilaikymui, neįvyko kraujo praliejimas. Tą pripažino ir angliškosios spaudos reporteriai. Vadinasi, dėl pikieto nepasisekimo K. kalba lyg pamišėlis. Po teisybei, tik pamišėliai taip ir daro.

Worcesterietis.

Vis tebekamantinėjami visoki žmonės, kurie, spėjama, galėję būti arti pagrobto iš ligoninės kūdikio.

Matthew A. BUYUS
(Buyauskas)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Ave.
NEWARK 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Detroit, Mich.

LDS 208 kuopa yra susidariusi iš čiagimių lietuvių. Laikas nuo laiko kuopa surengia parengimus. Balandžio 9 d., nedėlioj, 6 val. vakare, kuopa turės gerą vakarą — su vaidinimais.

Pereitais metais šios kuopos panašus parengimas buvo įvairus ir įdomus. Kurie nedalyvavo, tai vėliau gailėjosi. Tikimasi, kad šiemet visi ir visos skaitlingai atsilankys.

★

Balandžio 16 dieną, sekmadienį, Hispanų Svetainėje, 3 val. po pietų, bus suvaidintas įdomus veikalas "Nesusipratimas." Veikalą suvaidins Lietuvių Liaudies Teatras iš Chicagos.

Gerai padarysite, jei bilietus įsigysite iš anksto, nes veikalas yra labai svarbus ir vėliau galite negauti bilietų.

Beje, kurie turite fotografavimo aparatus, tai pasiimkite, nes jeigu koks dipukas sugalvotų valkiotis prie svetainės, tai reikės nutraukti paveikslą.

★

Pastarajame LLD 52-ros kuopos susirinkime buvo išduotas raportas iš surengtų prakalbų ir bankieto proga Draugijos 35-kių metų jubiliejaus. Parengimai buvo rengti bendrai su LLD 188-ta kuopa. Jie gerai pavyko. Apgynimui sveturgimių surinkta aukų $126.50. Centro Knygų Fondui nuo parengimų liko pelno $91.56. Bravo moteris, kurios daugiausiai pasidarbavo!

Kreipiu LLD 52 kuopos narių atydą, nes susirinkimo 16 d. balandžio, iš priežasties vaidinimo veikalo "Nesusipratimas," tapo perkeistas laikas.

Kuopa paaukavo dienraščio Vilnies bazarui $5.

Susirinkime pastebėjau, kad pora narių nesilaikė tvarkos. Gerai būtų, kad toki nariai pasimokytų parlamentarinių (susirinkimų) taisyklių, nes kada kalba ne į dalyką, tai tik laiką trukdo.

Rep.

BUCHAREST, Rumunija. — Rumunų spauda rašo, kad Izraelio premjeras Ben Gurion meluoja, būk Rumunijos valdžia persekioja žydus.

Wilkes-Barre, Pa.

V. Andrulio prakalbos gerai pavyko kovo 23 d.

Sekami draugai aukavo po vieną dolerį: St. Rauduvė, Jonas Gudaitis, Jonas Grušelionis, L. Rauduvienė. Luis Truka, A. Grigaitienė; F. Kasparienė 50c.

Ačiu už aukas!

Šie pinigai perduoti V. Andruliui.

E. K.

Stampų rinkėjams bus įdomu žinoti, jog Brooklyno centraliniame pašte, Washington ir Johnson Sts., išstatytas parodai platokas rinkinys stampų, kuriame randasi žymių mokslininkų, autorių, menininkų, bendrai vadovaujančių žmonių, žinomų, kaipo "Famous Americans."

PRANEŠIMAS

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kp. susirinkimas įvyks balandžio 9 dieną, 10:30 val. ryto, 29 Endicott St. Draugai prašom visų būti. Sekretorius J. M. Lukas. (63-64)

CLEVELAND, OHIO

Mūsų Kuopų Margučių Balius

Liko nepilnai dvi savaitės iki margučių baliaus, kurį rengia LLD 57-ta ir LDS 138-ta kuopos bendrai. Balius įvyks balandžio 15-tą, šeštadienio vakare, Maniuško svetainėje, 1073 E. 79 St. Bus smagus pasilinksminimas su dovanomis, gera muzika suktinį mylintiems. Kas turės stipriausį margutį, gaus vertingą dovaną. Nuo dabar pradėkite kalenti savo kiaušinius, kad išsirinkus tvirtų tvirčiausį. Tiesa, yra laiko, tik jau nebedaug. Korespondentas. (62-63)

WORCESTER, MASS.

ALDLD 155 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, balandžio-April 10 d., pradžia 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje, 29 Endicott St. Malonėkite visi dalyvauti ir atsiveskite naujų narių. Turime daug svarbių reikalų aptarimui. A. W. (62-63)

HARTFORD, CONN.

ALDLD 68 kuopos narių susirinkimas įvyks pirmadienį, balandžio-April 10 d., Laisvės Choro salėje, 157 Hungerford St., pradžia paprastu laiku. Ateikite visi nariai. (62-63)

ALDLD 68 kuopos šokiai įvyks balandžio-April 16 d., tai bus sekmadienis; vieta — Laisvės Choro salėje, 157 Hungerford St., pradžia 3 val. po pietų. Valdyba. (62-63)

BINGHAMTON, N. Y.

ALDLD 20 kuopos, moterų skyriaus susirinkimas įvyks penktadienį, 7 d. balandžio-April, pas drg. Bakašienę, 41 Glenwooden Ave., pradžia 7:30 val. vakare. Mielos draugės! Šis susirinkimas bus gana svarbus, tad visos būtinai turite dalyvauti jame, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Valdyba. (50-53)

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Tel. Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Džiaugiasi Gavę iš Lietuvos Laišką

Walteris Brazauskas, Liberty Auditorijos gaspadorius, pasididžiuodamas kalba:

—Manęs nematysite Velykomis, važiuosiu svečiuosna.

—Kur taip?

—Į Seredžių.

—Na, iš tiesų?

—Dėl ko ne? Turiu pakvietimą, oro paštu atėjo,—rodo jis naujai gautą laišką. — Mama ir sesuo su šeima kviečia.

—Ką daugiau rašo?—klausiame jo.

—Mama džiaugiasi, kad ir aš jau vedęs, paskiausias šeimoje. Ji dabar galinti ramiai numirti. Tačiau jie rašo, kad dabar įdomu gyventi. Sesuo ir švogeris jau kolektyviečiai Karolio Požėlos vardo ūkyje; jau baigią pasiruošti sėjai; iš anksto numato darbingus ir naudingus metus. Švogeris kolektyviečių paskirtas išdirbius užrašinėti.

Atsikratęs klausimų, Walteris vėl švilpaudamas ir dainuodamas dirba savo darbą Amerikos lietuvių visuomeniškai įstaigai.

★

Tik keliomis dienomis anksčiau Antanas Dvariškis įteikė paminėti Laisvėje ką tik gautą laišką nuo brolio, iš Vegerių. Praneša, kad gavęs nuo Antano dovanų siuntinėlį. Greta kitų žinių apie save ir šeimą, rašo:

Ačiu aukščiausiam, mes esame sveiki ir gyvename čielybėje . Mano sūnai mokinasi. Vyresnysis, Vytautas, Vilniuje, Dailės Institute studijuoja architektų inžineriją, o Romaniukas mokinasi Žagarės gimnazijoje IV klasėje, šiemet baigs. A. a. brolio Vlado vaikai taipgi sveiki ir gyvuoja. Vyresnysis sūnus Beniukas kariuomenėje. Br. Aleksandrų prie mūsų nėra, bet gyvuoja.

★

—Dievaži, nieko apie Sibirą! — pagalvojau sau, pasiklausius, pasiskaičius tų laiškų. Kokia baisi nelaimė būtų mūsų šalyje siautėjantiems hitlerininkams, jeigu visi Lietuvos gyventojai atrašytų mūsų šalyje gyvenantiems saviškiams ir kaimynams laiškų.

Rep.

DAUGIAU DOVANŲ

Redakcijai priduota dar du sąrašai prisidėjusių paremti dienraštį Laisvę. Taigi, vakar skelbtieji "paskutiniais" sąrašai dar nebuvo paskutiniai. Juos matysite sekamose laidose.

Daktaras Stanislovaitis suteikė brangių pamokų

Per tūlą laiką brooklyniečiai nebuvome turėję tiek daug publikos pasiklausyti prelekcijos, kiek susirinko į Liberty Auditorijos salę balandžio 2-rą, pasiklausyti daktaro Jono Stanislovaičio prelekcijos apie nervų ligas. Ir, su kuo tik pasikalbi, visi pripažįsta iš prelekcijos daug naudos turėję.

Tai dėka daktaro giliam pažinimui klausimo ir sykiu mokėjimui taip suprantamai išaiškinti mūsų žmonėms priprasta kalba, lietuviška, visų dienų kalba. Nenuostabu, kad kas nors paklausė:

"Kaip seniai, daktare, iš Lietuvos?"

"Lietuvoje nesu buvęs," atsakė daktaras.

Nervų problema mūsų gyvenamuoju momentu didžiumai yra labai aktuali. Ji tapo dienos klausimu dėl kelių priežasčių . Tarpe tų vyriausiomis yra: mūsų senstelėjimas; ir gyvenamasis laikotarpis, kuris yra karų ir revoliucijų gadynė. Joje daug kas kinta, įneša visuomenėn netikėtumų, prieštaravimų, kovų. Visa tai veikia žmonių nervus.

Daktaras Stanislovaitis, greta kitko, prelekcijoje ir atsakydamas daugybę paklausimų, aiškiai parodė, jog nieko nėra be priežasties. Ir išdildė daug prietaringų pažiūrų, įsikalbėjimų.

Glaudžiai sueęmus, jo prelekcijos turinys maždaug apėmė svarbiausias priežastis ir požymius sekamų beprotystės ar silpnaprotystės skyrių:

Įgautų dėl pažeidimų pirm gimimo ar kūdikystėje.

Nuo pažeidimų dėl skaudulių smegenvse, sifilio ar kitų pavojingų ligų.

Nuo per didelio girtavimo ar nedamitimo, dėl kurio susidaro kūne stoka atitinkamų vitaminų.

Nuo staigios išgąsties ar ilgalaikės baimės, pykčio, vaidų, neapykantos.

Nuo apsinuodijimo amatuose, kuriuose ilgai, neapsaugotai prisieina dirbti .

Nuo gyvenimo permainos, kurioje nukenčia tūli (ne visi) vyrai ir moterys protiniai.

Nuo senatvės (taip pat ne visi). Dėl šios pastarosios priežasties protas neturėtų silpnėti jaunesniems 65 metų. Jeigu jaunesnieji pajunta didelį pradėjimą užsimiršti, ir tt., reikia priežasčių ieškoti kitur, sakė daktaras.

Tūli proto ligų laipsniai galimi greit išgydyti, kitiems pagalbos dar neatrasta. Apie tai daktaras daug kalbėjo ir atsakė paklausimų. Kas čia atvyko, išsinešė didelį turtą savo proto sveikatai saugoti.

Proto ligos tūlais laipsniais, kaip kad įsikalbėta - įkalbėta baimė (moksliškai vadinama paranoia) galį susirgti ištisos žmonių grupės, net žymi tautos dalis. Tokios ligos pavyzdys pasireiškia šaltojo karo propagandos sukurstytoje baimėje, sakė daktaras, parodydamas ir tūlus jau žinomus to pavyzdžius, kaip kad Forrestal'o saužudystė, parodančius, prie kokių katastrofų galėtų privesti tokios ligos pasklidimas galią turinčiuose žmonėse.

Katrina Petrikienė, pirmininkė Moterų Apšvietos Klubo, kuris suruošė šį naudingą popietį, pertraukoje paprašė dalyvius prisidėti lėšoms padengti. Prisidėjo:

Per V. Bunkienę ir S. Thomsonienę:

Po $1: V. Bunkus, Žilinskas, Bukčius, Mažilis, Gaškauskai, Kazlauskai, Bekampienė, Lisajus, Žalkauskas, Rušinskai, Zaleckis, Vilčiauskienė, Mažilis, Rainys, Varesonas, Weiss, M. Draugė, Vitartienė, Yusevičius, J. Balčiūnas, Skuodis, Urbonas, Lukmin, S. Brusokas, Kalvaitienė, Sapiega. Viso $35.23.

Per N. Buknienę ir E. Mizarienę:

P. Zurba $2.

Po $1: W. Grannas, F. Varaška, P. Babarskas, Brown, Mary Brown, Tilvikas, Bernotas, Marčiulienė, Povilas, Prakevičienė, T. Repšys, Z. Kavaliūnas, Zažius, Venskūnai, P. Alekna, Jonauskas, Linda, F. J. Klaston, M. Balkus, M. Purvėnienė, Kunz, J. Patašius, A. Usas, M. Misevičienė, Murmokas, J. Balaika, Rudaitis, M. Liepa, S. V., Daugėlienė, Babarskienė, J. Degutis, P. Petrauskas, A. Jasulaitis, F. Krunglis, J. Stira, V. W. Geriausias, Plušč iauskas, J. Kairys. Viso $54.90.

Rengėjos dėkingos už paramą . Suteikimas geros kooperacijos viename darbe padrąsina mus imtis kitų didelių darbų. O jų šiandien mes turime daug ir visiems reikia jūsų visų labai širdingos talkos. Dėkui. **Klubietė.**

Pasėka Plano be Pinigų

Kuomet turi daug vaikų, mažai pinigų, geriausieji planai liekasi beverčiais, kaip patyrė našlys Patsy Pantore, turįs 7 vaikus, ir Gladys Williamson, turinti 9 vaikus ir vyrą. Jiedu, susikrovę 16 vaikų į rakandams kraustyti vežimą, nuvažiavę į Oswego, N. Y., pirktis farmą. Farma, kaip jiems atrodė, bus tinkamiausia vieta vaikams užaugti.

Jie neklydo — tyras oras, šviežias maistas būtų buvę vaikams labai sveika. Visa bėda, kad Patsy teturėjęs tik $17, o ta farma, kuri iš tolo atrodžiusi lengviausia paimama, tik stok ir dirbk, pasirodė galima pasiimti tik tokiems, kurie farmų nedirba, bet pinigų turi.

Valdinės įstaigos vaikus uždarė prieglaudoje, o tėvai turės stoti teisman. Moteriškė gal turėsianti dar daugiau bėdų, nes jinai su našleliu išvykusi be savo vyro leidimo.

Robert Moses pareiškė, jog dėl nelaimės ant Long Island Rail Road kaltas ne vairuotojas Jacob Kiefer, bet firma ir valdinė priežiūros įstaiga, kurios nepateikė tinkamo plano ar saugumo priemonių.

Pikti Tie Dipukai, Kaip Rudenį Musės

Nori Karo—Ieško Galo!

Hitlerinių dipukų siautėjimas primena rudens muses—labai piktos jos būna prieš galą . . .

Ir nestebėtina, kad jie pikti. Lietuvoje jie arba gyveno parazitiniu gyvenimu — samdinių - tarnų prakaitu, arba buvo kandidatais į tokį gyvenimą. Atvykę į Ameriką jie patys turi parsisamdyt, ir to parsisamdymo progos retėja. Namie niekas jiems čia nepatarnauja — parėję iš darbo turį patys ir valgyt pasigamint, ir kambarius apsivalyt. Rankų čia jiems niekas nebučiuoja ir—koks amerikiečių "nekultūringumas" — ponais nevadina, o jei ir pavadina, tai tik pajuokos prasme.

Žvėriškį dipukų pasirodymai turėtų sudrebint kiekvieną padorų Amerikos lietuvį, kai jis pagalvoja, kas atsitiktų, jei šie elementai vėl užvaldytų Lietuvą. Ant kiekvieno medžio šakos kabotų po žmogų. Jei tavo, Amerikos lietuvi, brolis Lietuvoj yra gavęs iš valdžios sklypelį žemės, arba jeigu jis yra kokiu nors būdu pareiškęs savo pasitenkinimą nauju gyvenimu kolektyviniame ūkyje, ar kokiu nors kitokiu būdu yra pasižymėjęs naujo gyvenimo kūrimu,—jis tuoj būtų pakartas ir išniekintas. Dipukų vienminčiai, kurie nespėjo pasprukt, ne vieną žemės gavusį vargšą Lietuvoj nužudė su visa šeima. Lietuvos spaudoj esame matę daugybę tokių įvykių.

Laukia jie karo. Lai pusė žmonijos išnyksta, kad tik jie galėtų parazitais į Lietuvą sugrįžti.

Koks jų aklumas! Nenori jie suprast šių dienų karų logikos. O toji logika rodo štai ką:

Pirmasis pasaulinis karas pagimdė Tarybų Sąjungą.

Antrojo pasaulinio karo šluota iššlavė poniją iš Pabaltijo valstybių, iš Balkanų, uždėjo tai veislei apynasrį Lenkijoj, apvalė dalį Vokietijos ir kaip ant vulkano paliko Francūziją ir Italiją. O Azijoj — sutraukė vergijos pančius ir išlaisvino milžiną Kiniją.

Norite, dipukai, karo—norite savo veislei greitesnio galo ir ten, kur ji dar pasiliko.

Trečiasis pasaulinis karas gali pabaigt išlaisvint visą Europą ir Aziją.

Tai būtų taip, o ne kitaip!

Dzūkas.

Dar Viena Mokymo Užmušti Auka

Lois Marchesillo, 14 metų, jau mirė nuo peršovimo sprandan. Mirė dėl to, kad nėra vaikams ir jaunųkams prižiūrėtų žaismaviečių, kad šaudymasis rodomas pavyzdžiu.

Kas jį pašovė, kol kas tebetyrinėjama. Patsai pašautasis berniukas prie juosmens turėjo žaislinį šautuvą ir kišenėje geležtę, kurią, sakoma, galima įsprausti net į žaislinį šautuvą ir iššauti. Daleidžiama, kad gal vaikai ir darė tokį bandymą — vienas į kitą.

Long Islaid gelžkelių firmos rekorduose esą įrašyti 1,158 vairuotojų prasikaltimai, iš tų 23 už girtumą. Įdomu, dėl ko firma buvo "bespėkė" prašalinti tokius, kuomet bile firma labai lengvai prašalina darbininkus iš darbo už unijizmą?

So. Brooklyn, N. Y.

Ruoškitės Mūsų Parengiman

LDS 50 kp. metinis parengimas įvyks šeštadienį, balandžio 15 d., IWO Community Center, 2075 — 86th Street. Bus suvaidinta veikalas "Žmonės."

Vaidintojai bus iš Bridgeport, Conn. Šis veikalas buvo vaidintas kai kuriuose miestuose Connecticut valstijoj, su geromis pasekmėmis. Vaidintojai jau ne naujokai, jie yra vaidinę ne tik Connecticut valstijoj, bet ir Brooklyne lietuviam yra žinomi kaipo geri aktoriai, nes pora metų atgal jie gražiai pasirodė southbrooklyniečių parengime.

Po vaidinimo turėsime šokius prie geros Kazakevičiaus orkestros.

Bus ir kitokių pamarginimų, ir vaišių.

Taigi, visi pasižymėkite dieną ir būkite mūsų parengime.

Koresp.

Brooklyne - New Yorke areštavo 10 vyrų ir 2 moteris, įtartus susibūrus į gaują vykdžius visokias suktybes, vagystes ir apiplėšinėjimus.

TEATRININKAMS

Prašau visų Liaudies Teatro valdybos ir repertuaro komisijos narių susirinkt pasitarimui šį šeštadienį, balandžio 8, 7 val. vakare, Kultūriniame Centre. Gali dalyvaut ir šiaip LT nariai. **Pirmininkė.**

Sūnui Pavyko Gelbėti Narūną Tėvą

Veteranui narūnui Edward Christiansen dirbant gelmėse prie Oyster Bay, L. I., susisuko jį palaikantieji laidai, rąstas prispaudė jį prie dirbamo laivo dugno.

Virš vandens, greta kitų mechanikų, jo padėjėjų buvo jo paties sūnus, prieš kurį stojosi reikalas momentaliai išspręsti štai kokią painiavą: neleisį tėvui daugiau oro, jis gali uždusti; bet jeigu leisi oro laidui esant prislėgtam, jie gali eksploduoti. Sūnus sulaikė teikimą tėvui oro, visu gelbėjimo laikotarpiu gyvai darbavosi gelbėtojų priešakyje, tačiau, kuomet iškėlė tėvą, sūnus apalpo.

Narūną paliuosavo atliuosavę užkliuvusį rąstą, pamažu svyruodami laivą į vieną, tai į antrą šoną. Christianseno šis jau buvęs ketvirtasis pažiūrėjimas mirčiai akysna, bet vis pasibaigęs ištrūkimu nuo mirties.

VASARIŠKAI SUSILDĖ

Balandžio 4-tą šilima New Yorko mieste buvo pakilusi iki 75.3. Tačiau naktį oras vėl atvėso. Ši 4-ji buvusi šilčiausia bėgiu 58 metų; 1892 metų balandžio 4-tą buvo 78.9 laipsniai.

Ligoninei sąnarių ligoms, New Yorke, gauta 2,000,000 voltų pajėgos X-ray mašina gydymui vėžio. Tačiau aparatui dar tebestatomas 3 aukštų pastatas.

Civilinių Laisvių Unija pridėjo savo balsą prie reikalaujančių, kad N. B. C. radijo tinklas atsteigtų programą, kurioje kalbėtų Paul Robesonas.

JOHN YUSKA
Sundial Shoes — FOR ALL THE FAMILY
107 - 13 Jamaica Ave.
Richmond Hill 18, N. Y.

Mes laikom vyram, moterim ir vaikam tikrai skūrinius, madaunus ir nebrangius batukus. Taigi prašom užeiti.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. Shalins-J. B. Shalins
Tel. VIrginia 7-4499

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

GREENWOOD WINE & LIQUOR STORE
L 5487
Stanley Rutken & Edward Rutken
(Rutkunai) Savininkai
Kokių tik likerių jums reikia, Amerikos išdirbimo ar importuotų, kreipkitės pas Rūtkunus—
8707 111th St., Richmond Hill, N. Y.
(Prie BMT Jamaica Line 111th Stoteis)
arba Telefonuokite VIrginia 7-0700
ir Rutkunai pristatys jums į namus.
Vestuvėms, krikštynoms, gimtadienių pokiliams ir visokioms parėms į namus ar į svetaines, Rutkunai atveža jums likerius.

S. S. Lockett, M. D.
GYDYTOJAS
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos:
1—2 dienom: 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais
Telefonas EVergreen 4-0203

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, PH. G.
Tel. EVergreen 7-6868

Petras Kapiskas
PALAIKO
Bar & Grill
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

EGZAMINUOJAM AKIS
RAŠOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

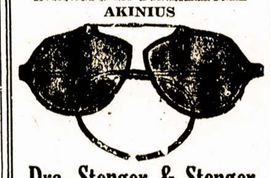

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

TELEPHONE STAGG 2-5043

RES. TEL. HY. 7-3631

MATTHEW P. BALLAS
BIELIAUSKAS, LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRŪNAS, Manager
(Laisniuotas Balsamuotojas)
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

International Typographical Unijos Lokalo 6-to prezidentas William Barrett ir John Farrell iš newyorkiečių kraujui rinkti programos komiteto priima nuo Raudonojo Kryžiaus atstovės pagarbos lakštą. Lokalo nariai jau virš metai dalyvauja savanoriame kraujo davime.